

නව්තුමාගේ ජීවිතය

The Cooperative Office for Call & Guidance at Al-Olaya, Sulaimaniah & North Riyadh
Under the Supervision of Ministry of Islamic Affairs and Endowment and Call and Guidance
Tel.: 4704466 / 4705222 - Fax: 4705094 - P.O. Box: 87913 Riyadh 11652

ردمك: ٩٩٦٠-٨١٣-٦٩-X

مطبعة الترجمة والنشر في الرياض

السيرة النبوية

أعدده وترجمه للغة السنهالية

شعبة توعية الجاليات بالزلفي

الطبعة الأولى: ١٤٢٠/٨

ح) شعبة توعية الجاليات بالزلفي ، ١٤٢٠هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

شعبة توعية الجاليات بالزلفي

السيرة النبوية - الزلفي .

٤٠ ص ؛ ١٢ × ١٧ سم

ردمك : X - ٦٩ - ٨١٣ - ٩٩٦٠

(النص باللغة السنهالية)

١ . السيرة النبوية

أ . العنوان

٢٠ / ٢٣١٤

ديوي ٢٣٩

رقم الايداع ٢٠ / ٢٣١٤

ردمك : X - ٦٩ - ٨١٣ - ٩٩٦٠

الصف والإخراج: شعبة توعية الجاليات بالزلفي

නබිතුමාගේ ජීවිතය

السيرة النبوية

නබිත්වයට පෙර අරාබිවරුන්

අරාබිවරුන් අතර පිළිම වැදූම ප්‍රධාන ආගමක් ලෙස පැවැත් වී තිබේ. සත්‍ය (ශක්තිමත්) ආගමට එරෙහි පිළිම වැදූමෙහි යෙදූ නිසා මවුන්ගේ කාලපරිච්ඡේදය ‘අයිසාමුල් ජාහිලියියා’ (අඤාන කාලය) යනුවෙන් හැඳින්විය. අල්ලාහ් හැර මවුන් වැදූම් කළ ප්‍රසිද්ධ පිළිමයන් ලෙස හැඳින්වූයේ අල්ලාහ්, අල් උස්සා, මනාත් හා හුබල් යනාදීන්ය. නමුත් අරාබිවරුන් අතර ක්‍රිස්තියානිත්ද, යුදෙව්වන්ද, ගිනි වැදූම්කරුවන්ද සිටියහ. තවද, මවුන් අතර නබි ඉබ්‍රාහිම් (අලෙ) තුමාගේ පරිගුද්ධ ආගම පිළිපැදු පිරිස්ද ස්වල්ප වශයෙන් සිටියහ.

ආර්ථික වශයෙන් එහි වාසය කළ ‘බදව්’ යනුවෙන් හඳුනන ගැමියන් සිව්පාවන් තණකැම සඳහා දක්කන එඩිරවරුන් ලෙසද, නගර වැසියන් ව්‍යාපාර හා ගොවිතැන් කරමින්ද ජීවත් වූහ. ඉස්ලාම් ප්‍රසිද්ධවීමට කලකට පෙර සිට මක්කාව අරාබි අර්ධද්වීපයේ ශ්‍රේෂ්ඨ වෙළඳ නගරයක් ලෙස පත්ව තිබිණ. අන් ප්‍රදේශයන් මෙන්ම මෙහිදී ශිෂ්ටාචාර ජනපදයන්ද තිබිණ.

සමාජයීය අතින් එහි අපරාධයන් පිරිහී තිබිණ. අසරණයන් ගේ අයිතිවාසිකම් පැහැර හැරීම, ගැහැනු දරුවන් (පණ පිටින්) වළලීම, ගරුකම නොසැළකීම, බලවතුන් අසරණයන්ගේ සම්පත් පූරා කැම, සීමාවෙන් තොරව බහු භාර්ය සේවනයේ යෙදීම, ස්ත්‍රී දූෂණය පැතිරීම හා අල්ප හේතූන් මත ගෝත්‍රයන් අතර යුද්ධ

කිරීම යනාදියත් පිරිහී තිබින. මෙවැන්නන් ඉස්ලාම් ප්‍රසිද්ධ වීමට පෙර අරාබි අර්ධද්වීපයේ පැවැති දූෂිත සිද්ධීන්ය.

කුරෙෂිවරුන්, තනි මුහම්මද (සල්) තුමාගේ සියාචූ අභිදුල් මුත්තලිබ්ගේ ගෝත්‍රය හා ඔහුගේ සම්පත් මුල්කරගෙන ආඩම්බර වෙමින් සිටියහ. අභිදුල් මුත්තලිබ් දිනක් ‘අල්ලාහ් තමාට පිරිමි දරුවන් දස දෙනෙකු ලබා දෙන්නේනම්, ඔවුන්ගෙන් කෙනෙක් දෙවියන් ලොවිම සඳහා බිලිදෙන බව භාරවිය. ඔහු භාරවූ පරිදි අල්ලාහ් ඔහුට පිරිමි දරුවන් දස දෙනෙකු ලබා දුන්නේය. ඔවුන් අතර මුහම්මද (සල්) තුමාගේ පියාචූ අභිදුල්ලාද කෙනෙකි. තම භාරය ඔප්පු කිරීමට අභිදුල් මුත්තලිබ් සැරසූ විට, ‘මෙය මිනිසාගේ පාරම්පරික කාර්යයක් නොවන’ බව පවසමින් එය වළක්වාලීමට මිනිස්සු ඉදිරිපත්වූහ. පසුව ඔවුහු ඒ සඳහා වන්දියක් වශයෙන් අභිදුල්ලාහ් හා ඔවුන් දස දෙනා අතර කුසපත් අඳි (තීරණය කිරී) මටද, එහිදී අභිදුල්ලාහ්ගේ තම ඇදෙන්නේනම්, ඒ සඳහා ඔවුන්ගේ සංඛ්‍යාව වැඩි කිරීමටද එකඟවූහ. ඒ අනුව ඔවුන් කුසපත් ඇදූහ. දස වතාවක්ම අභිදුල්ලාහ්ගේ තමම ඇදුනේය. පසුව ඒ අනුව ඔවුන් ඔවුන් සියයක් කපා බිලි දුන්හ.

අභිදුල් මුත්තලිබ්ට තම පුත්‍රයන් අතර තම සිතින් ඉමහත් ප්‍රිය කරන පුත්‍රයෙකු ලෙස අභිදුල්ලාහ් පත්වූයේ, විශේෂයෙන් මෙම සිද්ධියෙන් පසුවය. අභිදුල්ලාහ් තරුණ වියට පත්වූවිට අන් මිනිසුන්ට නොවන සේ ඔහුගේ තළලේ (දිප්තිමත්) ආලෝකයක් දිළිසෙන්නට විය. ඔහු වැඩි වියට පත්වූ විට ඔහුගේ පියා බණු සහරා සමාජයෙන් ආමිනා බිත්ත් වහබ් (වහබ්ගේ දියණියවූ ආමිනා) යන තරුණිය තෝරා ඔහුට ඇය විවාහ කර දුන්නේය. විවාහයෙන් පසු ඔහුගේ තළලේ දිලිසුණු ආලෝකය ආමිනාගේ

ඉල ආට පෙදෙසට ගියේය. අභිදුල්ලාහ් තම ජීවිතයේ වැදගත් කාර්යයක් ඉටු කළාය. ආමිනා නබ්තුමාව ගැඹවි මාස තුනෙන් පසු අභිදුල්ලාහ් වෙළඳ කණ්ඩායමක් සමග භාම් (සිරියා) නගරය කරා පිටත්විය. ආපසු පැමිණෙන විට අතර මගදී ඔහු අසනීප විය. ඔදිනාවේ සිටින තම බණ්ණ නප්ථාර් ගෝත්‍රයේ මාමාවරුන් වෙත නැවතී සිට එහිදී මරණයට පත්ව එහිදීම භූමිදානය කරන ලද්දේය.

ආමිනාගේ ගැඹි කාලය සම්පූර්ණවීමෙන් ආයට ප්‍රසූත වෙද නාව ආරම්භ විය. නමුත් ප්‍රසූත වෙලාවන්හි අන් ස්ත්‍රීන් ලබන දැඩි වෙදතාව හෝ අසිරුතාවය ආමිනාට නොභාගිය. ක්‍රිස්තු වර්ෂ 570 රබ්ලල් අවුල් මස 12 වැනි සද්දා දින ෆජ්ර් උදාවීමත් සමගම ආමිනා තම දරුවාව ප්‍රසූත කළාය. මෙම වකවානුව ‘ආමුල් ෆිල්’ (ඇත් වසර) යනුවෙන් හැඳින්විය.

ඇත් සටන

අබ්රහා, අබිසිනියා රාජ්‍යයේ රජතුමා වූ නප්ථාමිගේ යෙමත් ප්‍රාන්ත නියෝජිතයාය. අරාබිවරුන් හප් කර්තව්‍යය සඳහා කෘතෘතව කරා යාම දුටු ඔහු, ‘සත්ආ’ ප්‍රදේශයේ විශාල කෝවිලක් (පල්ලියක්) ඉදිකර, අරාබිවරුන් හප් කර්තව්‍යය සඳහා මෙම කෝවිල කරා හැරවීමට අදහස් කළේය. මෙය දැනගත් අරාබි ගෝත්‍රයන් වූ ‘බණ්ණ කිනානා’ ගෝත්‍රයේ කෙනෙක් එක් දින රාත්‍රියක් එම පල්ලියතුලට ඇතුළුවී මලමුත්‍රා කර එය අපිරිසිදු කළේය. මෙය ආරංචි වූ අබ්රහා දැඩි කෝපයට පත්වී කෘතෘතව විනාශ කිරීම සඳහා වීරයන් 60,000 කින් සමන්විත සේනාවක් සමග පිටත්විය. ඔහු තමා සඳහා ලොකුම ඇතෙක් තෝරා ගත්තේය. එම සේනාවේ ඇතුත් නව දෙනෙක් සිටියහ. ඔහු සේනාව

සමග මක්කාවට ආසන්නව ගොස් මක්කා තගරයට පිවිසීමට සූදානම් වූහ. නමුත්, ඇතුත් කෑබා දෙස බලා ගමන් නොකර දණ ගසන්නට විය. ඇතුත් අත් දෙසට හැරවූ සෑම විටම පෙරළා දුවන්නටද, කෑබා දෙසට හැරවූවිට දණ ගසන්නටද පටන් ගත්හ.

ඔවුන් මෙසේ සිටින අවස්ථාවේ අල්ලාහ් අබාබීල් තමාහි පසමියන් යැව්වේය. ඒවා ඔවුන් මත පිළිස්සූ ගල් දමන්නට පටන් ගත්හ. එමගින් අල්ලාහ් ඔවුන් අනුභවකළ පිදුරු ආකාරයට පත්කළේය. සෑම පසමියක්ම ගල් තුනක් බැගින් රැගෙන ආහ. කොණ්ඩ කඩල සේ ගලක් හොටයෙන්ද, ගල් දෙකක් දෙපාවෙන්ද තිබින. පුද්ගලයෙකු මත ගලක් වැටෙන්නේද, ඔහුගේ අවයව කැලී කොට විතැන්වන්නට විය. ඔවුන් පලා යාමට පිටත්වී මාර්ගයෙහි වැටෙන්නටද විය. අබිරහා රෝගයට පත්වී ඔහුගේ ඇඟිලිද වැටෙන්නට විය. මෙනිසා ඔහු අසරණවී කුරුළු පැටියෙකු සේ සන්ආවට පැමිණ එහි මරණයට පත්විය. කුරෙම් වරුන් ගෝත්‍ර වශයෙන් වෙන්වී සේනාවට බියෙන් තමන්ගේ ආරක්ෂාව සඳහා කඳුවලට නැග සිටිහ. සේනාවට සිදුවූ දේ දුටු ඔවුහු වහාම ආරක්ෂාවෙන් තම නිවෙස් කරා පැමිණිහ. තබී (සල්) තුමා උපන් ලැබීමට දින පනහකට (50) පෙර මෙම සිද්ධිය සිදුවින.

අරාබිවරුන් තම දරුවන්ගේ ශක්තිමත් ශරීර වර්ධනය සඳහා ඔවුන්ට තන කිරී දීමට ගැමි වැසියන්ගෙන් ඉල්ලා සිටීම සිරිතක් ලෙස පැවැත්වින. තබී මුහම්මද් (සල්) තුමා ඉපදු මෙම සමයේ බණු සඳේ ගෝත්‍රයේ පිරිසක් මෙම කාර්යය සඳහා මක්කාවට පැමිණිහ. ඔවුන්ගෙන් ස්ත්‍රීන් මේ සඳහා නිවෙස් සොයමින් සිටිහ. තබී මුහම්මද් (සල්) තුමාගේ අනාථකම හා දිළිඳුකම නිසා ඔවුහු

සෑම දෙනා එතුමාව (කිරි දීම සඳහා) ප්‍රතික්ෂේප කළහ. ඔවුන් අතර සිටි හලිමතුස් සැදියා යන කාන්තාවද අත් කතූන් සේ තනිතූමාව ප්‍රතික්ෂේප කළාය. තමුත් නිවෙස් ගාතක් ඇවිදද තම ජීවිතයේ මුහුණ පාන අසිරුතාවය හා දුෂ්කරතාවය, විශේෂයෙන් එම සාගත වසරේ ඇතිවූ දුෂ්කරතාවය එම (තනකිරි දීමේ) කුලියෙන් පහසුකර ගැනීම සඳහා තමා සමග ගෙන යාමට දරුවෙක් ඇයට නොලැබීය. එනිසා අඩු කුලියට හෝ එම අනාථ දරුවා භාරගැනීම සඳහා හලිමා නැවත ආමිනාගේ නිවෙස කරා ගියේය.

හලිමා මක්කාවට තම සෑමියා සමග සෙමින් ගමන් කරන අසරණ කෙටිටු කොටුවෙක් මත පැමිණියේය. ආපසු යන අවස්ථාවේ තනිතූමා තම මඩක්කුවේ තබාගෙන ගියේය. සෙමින් ගමන් කරමින් සිටි කොටුවා වේගයෙන් ගමන්කර අත් සියලු වාහනයන් පසුකර යන්නට විය. යන මගෙහි (රොත්තච්චිත්) ගිය වාහන හිමියන් මේ ගැන ඉමහත් පුදුමයට පත්වූහ. තවද, හලිමා, තම තනසේ කිරි අල්පවත් නොපරිම නිසා තම දරුවන් අධික කෑස ගින්නෙන් සෑමදා අඩමින් සිටි තමුත් තනි (සල්) තුමාට කිරි පොවූ පසු තම තනසෙන් කිරි ඵරෙන්නට පටන් ගත් බව පැවැසුවාය.

තවද, ‘මෙම දරුවාට කිරි දීමේ විශේෂ භාග්‍ය ලැබීමෙන් බණු සඳ් ගෝත්‍රයේ වියලි තිඛිත තමාගේ ඉඩම හා සිව්පාවන් සරුවන්වූ බවද තමාගේ ‘දිළිඳුකම් හා අසරණකම් සියල්ල පොහොසත් වන පරිදි වෙනස්වූ බවද’ ඇය පැවැසුවාය. තනි තුමා හලිමාගේ රුකවරණයේ වසර දෙකක් ගත කළාය. ඇයද තනිතූමාට විශේෂ සැලකිලි දැක්වූවාය. එතුමාගේ යම් කාර්යයන් හා එතුමාට සිදුවන අසාමාන්‍ය දේ ගැන හලිමා ගැමුරෙන් වටහා

ගෙන සිටියේය. වසර දෙකකින් පසු හලිමා මක්කාවේ සිටින එතුමාගේ මව හා සියා වෙත කැඳවාගෙන ගියේය. තමුත් එතුමාගේ භාග්‍යයෙන් තමාට සිදුවූ විශේෂ වෙනස්වීමෙන් දුටු හලිමා, තඛිතුමාව දෙවැනි වරටත් තමාගේ රුකවරණයේ තබාගැනීම සඳහා ආමිතාගෙන් බලවත් ඉල්ලීමක් කළාය. ආමිතා එකඟවිය. හලිමා ඉමහත් ප්‍රීතිය හා භාග්‍ය පිරිවරමින් යතීම් (අනාථ) දරුවා රුගෙන ආපසු බණු සඳ් ගෝත්‍රයේ තම නිවස බලා පැමිණිය.

පපුව පැළීම

තඛි මුහම්මදු (සල්) තුමාට වයස හතරක් ලඟාවන සමයේ දිනක් එතුමා තම කිරි සහෝදරයා (හලිමාගේ පුත්‍රයා) සමග කුඩාරමට තුදුරින් සෙල්ලම් කරමින් සිටින අවස්ථාවේ හලිමාගේ පුත්‍රයා දිව ආවේය. මහුගේ මුහුණේ ආවේශ සළකුණු තිබින. මහු තම මවගෙන් තම කුරෙරේ සහෝදරයා (ට සිදුවූ දේ) බැලීමට පැමිණෙන මෙන් ඉල්ලා සිටියාය. හලිමා සිදුවූ දේ ගැන විමසීය. මහු ‘ඇත්තවශයෙන්ම සුදු ඇඳුම් පැළඳ දෙන්නෙක් අප අතර සිටී මහුව අල්ලා බිමට තබා මහුගේ පපුව පැළීය...’ යනුවෙන් පවසා එම සිද්ධිය සම්පූර්ණ කිරීමට පෙර හලිමා තඛි තුමා කරා වෙගයෙන් දිව ගියාය. එවිට එතුමා එම ස්ථානයේ නොසැලී සිටීමද, එතුමාගේ මුහුණ තද කහ පාට වීමද, එතුමාගේ ශරීරයේ පාට වෙනස්වී තිබීමද දිවිය. ඈය එතුමාගෙන් සිදුවූ දේ ගැන විමසුවාය. එවිට එතුමා ‘නියත වශයෙන්ම සුදු ඇඳුමෙන් සැරසූ දෙන්නෙක් මාව අල්ලා මාගේ පපුව පැළීය. පසු මාගේ හෘදය පිටට ගෙන එයින් කපා පැහැති දෙයක් ඉවත් කර එය විසි කිරීමෙන් පසු හෘදය ගිතල ජලයෙන් සේදූහ. පසු

එය ආපසු ගරීරයතුල තබා පපුව මත පිරිමැදිය. පසු මා සිටි තැන මා හැර ඔවුන් දෙදෙනා සැඟවී ගියහ' යනුවෙන් පැවැසිය. හලිමා පපුවෙහි පැලූ ස්ථානය පිරිමදා බැලුවාය. තමුත් එහි කිසි යම් සළකුණක් ඇයට දක්නට නොලැබීය. පසු මුහම්මදු (සල්) තුමා රුගෙන තම කුඩාරමට පැමිණියාය.

පසු දින උදාවීමෙන් පසු හලිමා මුහම්මදු (සල්) තුමාද රුගෙන මක්කාවෙ එතුමාගේ මව වෙත ගෙන ගියාය. දරුවා ගැන හලිමාට අධික ආල්මක් තිබියදීත්, බලාපොරොත්තුවක් නොවෙන වෙලාවෙ හලිමා ආපසු පැමිණීම ගැන ආමිනා චේතයට පත්වූවාය. එයට හේතුව ආමිනා විමසුවාය. තැවත තැවත කිහිප වරක් විමසීමකින් පසු හලිමා පපුව පැලීමේ සිද්ධිය පැහැදිළි කළාය.

මේතාවෙ සිටින බණ්ණ නජ්ජාරී ගෝත්‍රයේ තම මාමාවරුන් මුත ගැසීම සඳහා ආමිනා තම යතීමි (අනාථ) දරුවාද රුගෙන පිටත්වූවාය. එහි කලක් ගතකර ආපසු පැමිණෙන අතරමගදී 'අබ්වා' යන ස්ථානයේ ඇය අභාවයට පත්වී එහිදීම භූමදානය කරතලදී. මෙසේ නඛිතුමාට තමාගේ සතරවන වියේදී තම මවද අභිමවිය. පසු එතුමා තම සියාමු අබ්දුල් මුත්තලිබ්ගේ රුකවරණයට පත්විය. ඔහු එතුමාට අධික වහකීමෙන් රුකවරණයදී ආදරය කර රුකගෙන සිටියේය.

එතුමාට වයස හයක් සම්පූර්ණවන විට අබ්දුල් මුත්තලිබ්ද අභාවයට පත්විය. පසු දරුවන් වැඩියෙන් සිටින හා අඩු ආර්ථිකයෙන් පසුවන එතුමාගේ ලොකු තාත්තාමු අබු තාලිබ් එතුමාට රුකවරණය දුන්නේය. ඔහුද, ඔහුගේ බිරිඳද තම දරුවෙකු ලෙස සැළකිහ. යතීමි නඛිතුමා තමා ලොකු වියට පත්වන තෙක් ලොකු තාත්තාගේ රුකවරණයේ පසුවිය. මෙම සමයේ තබී

තුමාගේ ආරම්භක ජීවිතය පටන් ගත්තේය. එතුමා සත්‍යතාවය හා නම්බුව යන ගුණාංගයෙන් හැසිරීමෙන් එතුමා එම සංඥා තාමයෙන් හඳුණත්තට විය. අමීන් (නම්බුකාරයා) පැමිණෙනවා යනුවෙන් පවසන්නේද එය නබ්තුමා පැමිණීම තහවුරු වීමකි.

එතුමා යොවනයක්වී වැඩිවියට පත්වීමත් සමග නම ජීවිත හා ආර්ථික කටයුතු සඳහා පෞද්ගලිකව ක්‍රියාකිරීමට අදහස් කළේය. නම කාර්යයන් හා ඉපයීමේ ගමන තමා විසින්ම පටන් ගත්තේය. එනිසා එතුමා සමහර කුරෙරම්චරුවන්ගේ බැටපවත් කළියට මේවිචල් කරන්නටවිය.

නබ්තුමා (ෂාම) සිරියා දේශය කරා ගමන් කරන වෙළඳ කණ්ඩායමක් සමග ගමන් කළේය. එම ව්‍යාපාරයේ වැඩි කොට සක් වූයේ කුමෙව්ලිද්ගේ දියණියකු කදිජාගේය. ඇය ධනවත් ස්ත්‍රීයෙකි. මෙම වෙළඳ ගමනේ කදිජාගේ භාණ්ඩ සඳහා භාර කාරයා ලෙස ඇයගේ වහලේක්වූ මෙමසරා සිටියේය.

නබ්තුමාගේ භාග්‍යයෙන් හා නම්බු කමින් මින් පෙරට වඩා කදිජාගේ වෙළඳාමෙහි අධික ලාභයන් ලැබෙන්නට විය. මෙසේ ලාභ අධිකවීමේ හේතුව පිළිබඳව කදිජා නම වහලාවත මෙමසරාගෙන් විමසීය. එවිට මෙමසරා 'අබ්දුල්ලාහ්ගේ පුත්‍රයා මුහම්මද් බින් අබ්දුල්ලාහ් වෙළඳ කටයුතුවල යෙදී සිටියේය. ඔහු කරා අධික මිනිසුන් (සෙනග) පැමිණිහ. මෙම අධික ලාභය කිසියම් අපරාධයකින් තොරව ලැබීය' යනුවෙන් කීය. මෙමසරා කිව දේ කදිජා සාවද්‍යතාවයෙන් අසාගෙන සිටියාය. ඇය මීට පෙරද මුහම්මද් බින් අබ්දුල්ලාහ් ගැන යම් කරුණු දැන සිටියාය. එබැවින් ඇයට එතුමා පිළිබඳව තද ඇල්මක් ඇතිවිය.

කදිජා මීට පෙර විවාහවී ඇයගේ සැමියා අන්ත්‍රාවූ කාන්තාවකි. එනිසා මුහම්මද් (සල්) තුමා සමග විවාහවී නව ජීවිතයෙහි

පිවිසීමට ඇය අදහස් කළාය. මේ ගැන එතුමාගේ කැමැත්ත ලබාගැනීම සඳහා තමාගේ ඥාති කාන්තාවක් එතුමා වෙත යැවූවාය. එවිට එතුමා විසිපස් වියට පත්ව සිටියේය. එම කාන්තාව කදිපා විවාහ කිරීම සඳහා එතුමාගේ කැමැත්ත පැතුටාය. එයට එතුමා එකඟවිය. එනිසා විවාහය සිදුවිය. ඔවුන් දෙන්නා භාග්‍ය වත්තයන් වූහ. නබි මුහම්මද් (සල්) තුමා කදිපාගේ දේපළ පිළිබඳ කාර්යයන් පාලනය කරන්නට විය. මේ සඳහා තම ශක්තිය හා අවධානය යොමු කළේය. කදිපා අබණ්ඩව ගැබ්වී දරුවන් ප්‍රසූත කළාය. ඇයට මෙසෙනබ්, රුකයිසා, උම්මු කුල්සුම් හා ෆාතිමා යන ගැහැනු දරුවන්ද, කාසිම් හා අබ්දුල්ලාහ් යන පිරිමි දරුවන්ද සිටිහ. පිරිමි දරුවන් කුඩා අවදියේ අත්තුවූහ.

නබිත්වයට පත්වීම

නබි මුහම්මද් (සල්) තුමා තමාට වයස හතළිහ (40) ලඟාවන අවධියේ මක්කාවට සම්පයෙන් පිහිටා ඇති හිරා නම්වූ කඳු ගුහාවේ තනියමින් හා අසමානයෙන් සිටීමටද එහි රෑ හා දහවල් කාලය ගතකිරීමටද විය. එතුමා හතළිස්වන වියට පත්වූ සමයේ රමලාන් මාසයේ විසි එක්වන (21) දින රාත්‍රී කාලයේ හිරා ගුහාවේ එතුමා සිටී අවස්ථාවේ දේව දූත පිබ්රිල් (අමෙල) තුමා පැමිණ ‘පාරායනා කරන්න’ යනුවෙන් පැවැසීය. එතුමා ‘මා පාරායනා කිරීමට නොදනිමි’ යනුවෙන් කිය. මෙසේ පිබ්රිල් (අමෙල) තුමා දෙවැනි හා තෙවැනි වතාවන්ද පාරායනා කරන මෙන් පැවැසීය. තෙවැනි වතාවේදී එතුමා නබි තුමාට...

﴿ إقرأ باسم ربك الذي خلق، خلق الإنسان من علق، اقرأ وربك

الأكرم، الذي علم بالقلم، علم الإنسان ما لم يعلم ﴾ (العلق: 1-5)

‘සියලු දේ මැවූ මඟ දෙවියාගේ නාමයෙන් පාරායනා කරනු, මහු අලක් යන ස්ථාවරයේ සිට මිනිසා මැව්වේය. පාරායනා කරනු, මඟගේ දෙවියා මහත් ධනවත්තයෙකි. මහු පැනය මගින් මිනිසාට නොදන්නා සැමදේ ඉගෙන්නුවේය.’ (96:1-5) යනුවෙන් (පාරායනා කරන මෙන්) පැවසීය. පසු එතුමා එතැන් සිට ආපසු පිටත්ව ගියේය. මුහම්මද් (සල්) තුමාට එහි රැඳී සිටීමට නොහැකිවිය. එනිසා වැවුලන සිතින් තම නිවෙසට හැරී කදිජා වෙතට පැමිණ මාව පොරවන්න, මාව පොරවන්න යනුවෙන් පැවසීය. බිය යන තෙක් එතුමාව පොරවා තැබුවේය. එතුමා තමාට සිදුවූ දේ ගැන කදිජාට පැහැදිලිකර, තමා තම ජීවිතය ගැනද බියවන බව පැවසීය. එවිට කදිජා ‘එසේ නොව, අල්ලාහ් මත දිවුරා කියමි, අල්ලාහ් මඟතුමාට කිසි දිනක නින්දා නොකරන්නේය. නියත වශයෙන්ම මඟතුමා ඥාතීන් සමග එක්ව සිටින්නේය අසිරුතාවයන් ඉවසන්නේය. නැති බැරි අයට උපයා දෙන්නේය. අමුත්තන් සළකන්නේය. යථාර්තයෙන් දුෂ් කරතාවයට ලක්වුවන්ට උපකාර කරන්නේය.

දින කීපයකින් පසු එතුමා අඟහිම අඛණ්ඩව කරගෙන යාම සඳහා හා රමලාන් මාසයේ ඉතිරි දිනයන් සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා හිරා ගුහාව කරා තැවත ගියේය. එම මාසය අවසන්වූ විට මක්කාව යාම සඳහා හිරාවේ සිට බැසීය. ‘බතනුල් වාදී’ නමැති ස්ථානය භාවු විට දේවදූත පීබිරීල් (අලෙල) තුමා අහසය හා පොළොව අතර සිංහාසනයක මත අසුන් ගනිමින් තඛිතුමා වෙත පැමිණිය. පසු පහත සඳහන් අල්ලාහ්ගේ වැකිය පහළ විය.

﴿يَا أَيُّهَا الْمَدَنِيُّ، قُمْ فَأَنْذِرْ، وَرَبِّكَ فَكْبِرْ، وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ، وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ﴾

(පොරොත්තයකින්) පොරවමින් සිටින්නානෙහි, ඔබ නැගිට මිනිසුන්ට) අවවාද කරනු. තවද ඔබ දෙවියාව ආඩම්බර කරනු. තවද ඔබ අඤ්ඤා පැළඳුම් පවිත්‍රව තබා ගනු. තවද අපවිත්‍රකම පිළිකුල් කරනු. (74:1-5) පසුව අඛණ්ඩව අල්ලාගත් වහි (පණිවුඩය) පහළවිය.

තඛි මුහම්මද් (සල්) තුමා, තම කැඳවීම ආරම්භ කළ විගස එම විශ්වාසනීය කැඳවීම එතුමාගේ ශ්‍රේෂ්ඨවූ බිරිඳ පිළිගත් අතර, ඈය අල්ලාගත් තආලාගේ ඒකත්වය හා තම ගෞරවණීය සැමියාගේ තඛිත්වය සඳහා සාක්ෂි දැරීය. ඈය ප්‍රථමයෙන් ඉස්ලාමය වැළඳගත් තැනැත්තිය වූවාය. තම මව හා සියාගෙන් පසු තමාට රුකවරණය දී තමාව ඇතිකළ ලොකු තාත්තා අඹු තාලිබ්ට ප්‍රති උපකාරයක් කිරීම සඳහා තඛිතුමා ඔහුගේ පුත්‍රයෙක්වූ අලී තමා වෙත රඳවා ගෙන තම රුකවරණයේ ඇතිකිරීමටත්, ඔහු වෙනුවෙන් වියදම් කරන්නටත් විය. මෙම සමයේ අලීද සිත් පැහැදිලිවී විශ්වාස කළේය. පසු කදිපාගේ වහලෙක් වූ සෙයිද් බිත් හාරිදාද් ඔවුන් සේ විශ්වාස කළේය. තඛි (සල්) තුමා තම හිත මිත්‍රයාවූ අබ්බකර් (රලී) තුමාට මේ ගැන දැන් විය. ඔහු කිසිදු කලබලයෙකින් තොරව විශ්වාස කර සත්‍ය කළේය.

කැඳවීමේ කාර්යය රහසිගතව පැවැතීය. රහසිගතව යනු වෙන් හඳින්වන්නේ තඛිතුමාගේ මිත්‍රයන්, එතුමා පිළිපදින්නන් හා එතුමාගේ කැඳවීමෙන් ඉස්ලාමය වැළඳගන්නන් රහසිගතව රුස්වන ස්ථානයේ කැඳවීමකි. නියත වශයෙන්ම අධික පිරිස් එතුමාව විශ්වාස කළහ. නමුත්, ඔවුහු තම ඉස්ලාමය ගැන බිය වන්නට වූහ. මක්නිසාදයත්, ඔවුන්ගෙන් කෙනෙකුගේ කාර්ය ප්‍රසිද්ධ වෙන්නේද ඔහු ඉස්ලාමයෙන් පිටමත් කිරීම සඳහා

කුරෙරුන් කාගිරිවරුන්ගේ විවිධාකාර වේදනාවන්ට මුහුණ දීමට සිදුවිය හැකි නිසාය.

ප්‍රසිද්ධ කැඳවිම්

තනි මුහම්මද් (සල්) තුමා වසර තුනක කාලයක් පොද්ගලික කැඳවීමෙහි යෙදීමෙන් පසු අල්ලාහ්

(﴿فاصدع بما تؤمر وأعرض عن المشركين﴾ (الحجر- ٩٤)

‘එබැවින් ඔබට අණකර ඇති දේ ඔවුන්ට ප්‍රසිද්ධියෙන් පවසනු. (වැළුම් පිදුම්හි) හවුල් කරන්නන් ප්‍රතික්ෂේප කරනු. (15:94) යන වැකිය පහළ කළේය.

දිනක් තනි මුහම්මද් (සල්) තුමා සභා කඳුවේ සිට කුරෙරුන් වරුන් කැඳවීය. එහි විශාල පිරිසක් රැස්වූහ. ඔවුන් අතර අල්ලාහ්ට හා ඔහුගේ දූතයා වූ තනිතුමාට කුරෙරුන්වරුන්ගෙන් තද විරෝධයා වූ තම ලොකු තාත්තා අබු ජහ්ල්ද පැමිණ සිටී යේය. රැස්ව සිටින කුරෙරුන්වරුන් අමතා තනිතුමා ‘මෙම කන්දට පිටු පස ඔබලා විනාශ කිරීමේ අපේක්ෂාවෙන් විරෝධීන් රැඳී සිටින බව මා පවසන්නේ නම් එය ඔබලා පිළිගන්නේද?’ යනුවෙන් ඔවුන්ගෙන් ඇසීය. ඔවුහු ‘අප ඔබගෙන් සත්‍යතාවය හා විශ්වාසය හැර අන්කිසි දෙයක් නොදිවින්නෙමු’. යනුවෙන් කීහ. පසුව තනිතුමා ‘ඔබලාට දැඩි වේදනාවක් ඇති බව මා අවවාද කරමි. යනුවෙන් පවසා ඔවුන් අතර ඇති පිළිම් වැළුම අතහැර (වැළුම් පිදුම් සඳහා) අල්ලාහ් තඤාලා කරා කැඳවීමට ආරම්භ කළේය. ජනතාව අතර සිටි අබු ලහබ් වහාම නැගිට ‘ඔබට විනාශය ඇතිවේවා. මේ සඳහාද අපිව රැස්කළේ?’ යනුවෙන්

පැවැසිය. එවිට අල්ලාහ් තඬාලා මසද් නමැති පහත සඳහන් (කුරාන්) පරිච්ඡේදය පහළ කළේය.

﴿تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ، مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ، سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ، وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ، فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ﴾ (المسد: ١-٥)

අබුලහබ්ගේ දෑත් විතැන වෙවා, මහුද විතැන වෙවා, මහුගේ දේපල හා මහු ඉපැයූ දේද මහුට පල නොවීය, මහු සිසුයෙන් දැල්වෙන ගින්නෙහි පිවිසේ, තවද දර උසුලන මහුගේ බිරිඳද ගින්නෙහි පිවිසේ, ඇයගේ බෙල්ලහි ඇඹරුණු ඉඳි ලණු තමා (නිබේ), (එයින් එයද විනාශයට පත්වේ.) (111:1-5)

තඛිතුමා කැඳවීමේ කටයුතුහි නිරතවී සිටි අතර, මිනිසුන් රැස්වන ස්ථානවල එය ප්‍රසිද්ධ කිරීමටද මවුන් ඉස්ලාම් කරා කැඳවීමටද පටන් ගත්තේය. කෘතෘතවි පතූමා නැමැදුම ඉටු කළේය. මුස්ලිම්වරුන්ට කාගිරිවරුන්ගේ හිරිහැරය අධිකවිය. යාසිර්, (මහුගේ බිරිඳ) සුමෙයියා හා මවුන්ගේ පුත්‍රයා අම්මාර් යන්නන්ට සිදුවූ දේ නිදසුනකි. මහුගේ දෙමාපියන් ඡහිද්වරුන් (පරිත්‍යාග ශීලීන්) සේ දිවි පිදුහ. සුමෙයියා ඉස්ලාම් වෙතුවෙන් ප්‍රථමයෙන් දිවි පිදු කාන්තාවකි. මෙය සිදුවූයේ ඉස්ලාමය වැළඳගත් හේතුව නිසාය. තවද, බිලාල් බිත් ටිබාහ් අල් හකෂී (රලි) ද උමයියා බිත් ගලෆ් හා අබුජ්හල් යන අයගේ වෙද නාවට ලක්විය.

බිලාල් (රලි) අබුබකර් (රලි) තුමා මාර්ගයෙන් ඉස්ලාම් ධර්මය වැළඳ ගත්තේය. මහුගේ භාමිපුතෘවු උමයියා බිත් ගලෆ් මේ බව දැනගත් විගස ඉස්ලාම් ධර්මය අත හැරීම සඳහා විවිධ ආකාරයෙන් වෙදනාවට ලක් කළේය. නමුත් බිලාල් (රලි)

ඔහුගේ ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප කොට ඉස්ලාමය ස්ථිරව වැළඳ ගත්තේය. උමයියා ඔහුව අල්ලා දමිවැලින් බැඳ, මක්කා වට පිට ගෙනවිත් දැඩි උෂ්ණයෙන් යුත් වැලි (ගොඩ) මත තබා, ඔහුගේ පපුව මත ලොකු ගලක් තබා ඔහුද ඔහුගේ යහලුවන්ද කෲර ලෙස කසයෙන් පහර දුන්හ. තමුත් බිලාල් අහද් අහද් (අල්ලාහ් කෙනෙකි, අල්ලාහ් කෙනෙකි) මෙන් පවසමින් සිටියේය. මෙම අවස්ථාවේ අබ්බකර් (රලි) තුමා එතැනින් පසුකර යන්නට විය. එබැවින් අබ්බකර් උමයියාගෙන් ඔහුව මිළදී ගෙන අල්ලාහ්ගේ මාර්ගයෙහි තිදහස් කළේය.

මෙවැනි අපරාධ සිදුවීම් වැළකවීමේ උපායක් වශයෙන් තනි තුමා ඔවුන්ගේ ඉස්ලාමය ප්‍රසිද්ධ කිරීම තහනම් කළාය. ඔවුන් රහස්ව රැස්කළේ මෙනිසාය. මක්නිසාදයත්, ඔවුන් ප්‍රසිද්ධව රැස්කළේද, මුෂරික්වරුන් ඔවුන් යහමග යාම හා ධර්මය ඉගෙනගැනීම වළක්වෙහි යන්නෙහි කිසිදු සැකයක් නොමැත. යම් විට මෙය දෙපිරිස් අතර ගැටුම්ද ඇති කළ හැක. මෙම ගැටුම් මුෂරිම්වරුන්ගේ සුළු ප්‍රමාණය හා ශක්තිය නිසා ඔවුන්ට විනාශයක් ගෙනදිය හැක. එනිසා සැඟවී කිරීම උපායයෙකි. තනි (සල්) තුමා කුරෙරේ කාගිරිවරුන්ගේ හිරිහැරයන් ඉවසා ගෙන මුෂරික්වරුන් අතර කැඳවීමේ හා අඳහිමේ කාර්ය ප්‍රසිද්ධියෙන් කළාය.

අබ්සිනියාවට හිජ්රත් යාම

තම ඉස්ලාමය ප්‍රකාශන මුෂරිම්වරුන්ට විශේෂයෙන්, ඔවුන්ගෙන් අසරණයන්ට මුෂරික්වරුන් නොකඩවා හිරිහැර කරමින් සිටියදී, අබ්සිනියාවේ තජ්ජාෂි රජතුමා වෙත ඔහුගේ රුකවරණය පතා පලා යන ලෙස තනි මුහම්මද් (සල්) තුමා තම අනුගාමික

යන්නෙන් ඉල්ලා සිටියේය. මුස්ලිම් වරුන්ගෙන් වැඩි පිරිසක් තමන්ට හා තම පවුලේ අයට කුරෙෂ්වරුන් ගැන (හිටිහැර කරේදැයි) බියට පත්ව සිටිහ. මෙය තඹත්වයේ පස්වැනි වසරේ දීය. එනිසා මුස්ලිම්වරුන් 70 දෙනෙක් පමණ තම පවුල් සමග පලා යාමට පිටත්වූහ. ඔවුන් අතර උස්මාත් බිත් අෆ්වාන් (රලී) ද ඔහුගේ බිරිඳවන නබිතුමාගේ දියණියවූ රුකයිසාද සිටියහ. මුස්ලිම්වරුන් අබිසිනියාවේ නැවතීම වළක් වාලීමට කුරෙෂ් වරුන් කුමන්ත්‍රණය කළහ.

කුරෙෂ්වරුන් අබිසිනියාවේ රජතුමාට තැගිලෝග යවමින් පලාගිය මෙම අය තමන් වෙතට භාරදෙන මෙන් ඉල්ලීමක් කළ අතර, මොවුන් ර්සා නබිතුමාට හා එතුමාගේ මවට බැණ දොස් පවරන බවද රජතුමාට දැනුම් දුන්හ. මේ ගැන තප්ජාමි ඔවුන්ගෙන් විමසිය, ඔවුහු ඉස්ලාම් ධර්මය ර්සා නබිතුමා ගැන පවසන කරුණු හා සත්‍යය ඔහුට පැහැදිළි කළහ. එහෙයින් ඔහු ඔවුන් ආරක්ෂා කළේය. ඔවුන් කුරෙෂ්වරුන්ට භාරදීම ප්‍රතික්ෂේප කළේය.

මෙම වසරේ දිනක් නබිතුමා කා:බා (හරම් මර්ග) වෙත ගියේය. එහි අධික කුරෙෂ්වරුන් රැස්ව සිටිහ. නබිතුමා ඔවුන් අතර සිටී, බලාපොරොත්තු නොවන පරිදි (سورة الحج) පූරා තප්ජි යන පරිච්ඡේදය පාරායනා කිරීමට පටන් ගත්තේය. මෙම කාගිරිවරුන් මින් පෙර අල්ලාහ්ගේ වැකියන් නොඅසා සිටිහ. කුමක්නිසාදයත්, ඔවුන් තබ් මුහම්මදු (සල්) තුමාගෙන් කිසිවෙක් කණ්දි නොආසීමට ඔවුහු අතර ගිවිසගෙන සිටිහ. නමුත් මෙම කුරාන් පරිච්ඡේදය පාරායනා කළවිට ආකර්ගණීය මෙම දේව වැකියන්ට ඔවුන්ගේ කණ් යොමුවිය. ඔවුන් සැම දෙනා තම තෙත් යොමා එය සවන්දීමට වූහ. ඔවුන්ගේ සිතෙහි

එය හැර අන්කිසි දෙයක් නොහැගිය. මුහම්මද් (සල්) තුමා {إلهنا الله واحد} ‘අල්ලාහ්ට සුපුදු (හිස නැමීම්) කරන්න. ඔහුටම වැදුම් පිදුම් කරන්න.’ යන වැකිය තෙක් පාරායනා කර හිස නැමී සුපුදු කළේය. ඔවුන් කිසි කෙනෙකුට සිත් මෙල්ල නොවී ඔවුන්ද සුපුදු කරන්නට වූහ. මෙහි සහභාගි නොවූ මුෂරික්වරුන් සෑම මාර්ගයෙන්ම සුපුදු කළ අයට දෝශා රෝපනය කළහ. මෙම අවස්ථාවේ ඔවුන් තනිතුමා ගැන අසත්‍යයන් කතා කළහ. ඔවුන් තනිතුමා තමන්ගේ පිළිමයන් ප්‍රශංසා කළ බවද එම පිළිමයන්ගේ නිර්දේශයන් පිළිගැනෙන බව එතුමා පාවැසූ බවද කීහ. ඔවුහු, සුපුදු කළ අය එයින් වළක්වා ලීම සඳහා මෙසේ දෝශාරෝපනය කළහ.

උමර් (රලි) ඉස්ලාමය වැළඳ ගැනීම

උමර් බිත් කත්තාබි (රලි) තුමා ඉස්ලාම් ධර්මය වැළඳ ගැනීම මුස්ලිම්වරුන්ට උපකාරයක් ලෙස පැවැතිය. තබි මුහම්මද් (සල්) තුමා ඔහුට ආරුක් යනුවෙන් නම් කළේය. කුමක්නිසාදයත්, අල්ලාහ් තආලා ඔහු විසින් සත්‍යය හා අසත්‍යය වෙන් කළේය. ඉස්ලාම් ධර්මය වැළඳ දින කිපයෙන් පසු දිනක් උමර් (රලි), තනිතුමාගෙන්, තනිතුමාණි, අපි සත්‍යයේ නොසිටින්නේද? යනුවෙන් ඇසීය. එයට තනිතුමා එසේ නොවේ අපි සත්‍යයයේම සිටින්නෙමු යනුවෙන් පැවැසීය. එසේනම් ඇයි අපි මෙය සඟවා සිටින්නේ? යනුවෙන් උමර් (රලි) නැවත ඇසීය. මුහම්මද් (සල්) තුමා අර්කම් (රලි) ගේ නිවසේ තමා සමග සිටි මුස්ලිම්වරුන් ගෙන් හම්සා බිත් අබ්දුල් මුත්තලිබ් යටතේ පිරිසක්ද, උමර් බිත් කත්තාබි යටතේ පිරිසක්ද වන පරිදි කොටස්කර, ඔවුන් සමග කැඳවීම් මාර්ගයේ තම ශක්තිය උපුටා පෙන්නුම් කිරීම

හා එම කැඳවීම ප්‍රසිද්ධ කිරීම සඳහා මක්කා මාර්ගයන් කරා පිටත්විය.

කැඳවීමේ කටයුත්ත හෙළාදැකීමේ කාර්යයෙහි කුරෙහි වරුන් විවිධ ක්‍රමයන් උපයෝගී කළහ. වෙදනාවන්, අක්‍රමික තාවන්, අපරාධයන් හා වාටු (ආශා) කරාවන් කළහ. නමුත්, මේ සියල්ල ඔවුන් ඉස්ලාම් ධර්මයේ නිරතවීමට හා මුස්ලිම් වරුන් අධිකවීමට හේතුවිය. මෙම අවස්ථාවේ ඔවුහු තව ක්‍රියා මාර්ගයක් සඳහා සැලසුම් කළහ. මුස්ලිම්වරුන් හා බණ්ඩු හාමිම් වරුන් සමග සම්බන්ධතාවයන් සහමුලින්ම අත්හිටුවිය යුතුයි. මුස්ලිම්වරුන් සමග වෙළඳ කටයුතුවල යෙදීම, විවාහ කිරීම, උපකාර කිරීම හා ආශ්‍රය කිරීම යනාදියත් නොපැවැත්විය යුතුයි. යනුවෙන් පත්‍රයක ලියා එහි සැම දෙනාම අත්සන් කර එය කාබා බිත්තියේ එල්ලා තැබූහ. මුස්ලිම්වරුන් මක්කාවෙන් පිටත්ව මිඅබු අබුතාලිබ් යන ප්‍රජාතය කරා යාමට සිදුවිය. එහිදී මුස්ලිම්වරුන් දුෂ්කර වෙදනාවන්ට ලක්වූහ. කුස ගින්නටද, අධික පීඩනයටද ඔවුන්ට මුහුණ පෑමට සිදුවිය. ඔවුන්ගෙන් ශක්තිවන්තයන් තම සම්පත්වලින් වියදම් කළහ. කදිජා (රලි) තමාගේ සම්පත් සියල්ල වියදම් කළාය. ඔවුන් අතර රෝග පැතිරිය. පිරිසක් මෙමගින් මැරුම් දකින තරමට පත්වූහ. නමුත් ඔවුන් ස්ථිරයෙන් හා ඉවසීමෙන් සිටිහ. ඔවුන්ගෙන් කිසියම් කෙනෙක් හෝ ආගම අතහැර නොගියහ. මෙසේම වසර තුනක් පීඩනයෙන් ගත තළහ.

පසු බණ්ඩු හාමිම්වරුන් සමග කිට්ටුම තැකම් පවත්වන කුරෙහිවරුන්ගෙන් වැදගත් පිරිසක් පත්‍රයෙහි කරුණු නිශ්චල කරලීමටද ඒ බව ජනතාවට දැනුම් දීමටද ඉදිරිපත්වූහ. එම පත්‍රය (කාබා බිත්තියෙන් ගලවා) පිට ගෙනවිට එහි බිස්මික

(අ)ල්ලාහුම්ම (ﷻ) ‘අල්ලාහ්ගේ නාමයෙන් ආරම්භ කරමි’ යන සුළු කොටස හැර අන් සියල්ල වෙයන් විසින් විනාශකර ඇති බව පෙනේ. මෙම අවහිරයන් අවසන් වීමෙන් පසු මුස්ලිම්වරුන් හා බණ්ණ භාෂිම්වරුන් මක්කාවට ආපසු පැමිණියහ. නමුත් කුරෙෂ්වරුන් මුස්ලිම්වරුන්ට විරුද්ධවීමේ ස්ථාවරයේ තිරතව සිටිහ.

ශෝක වසර

අබුතාලිබ්ගේ ශරීරය පුරාම රෝගය පැතිරෙන්නට විය. ඔහු ඇතිරිල්ලෙහි (ඇඳෙහි) තිරතවන්නට විය. ඔහු මරණ (සක්රාත්) වේදනාවට ලක්වී සිටී අතර, මිය යාමට පෙර ඔහු ‘ලාඉලාහ ඉල්ලල්ලාහ්’ (වැදූම් පිදුම් කිරීමට සුදුස්සා අල්ලාහ් හැර අන් කිසිවෙකු නොමැත) යන වැකිය කීමේ අපේක්ෂාවෙන් තනි මුහම්මදු (සල්) තුමා ඔහුගේ සිරස අසලෙහි සිටියේය. නමුත්, ඔහු සමග සිටින ඔහුගේ අයහපත් මිත්‍රයන් හා ඔවුන්ගේ නායකයවූ අබු ජහ්ල්ද එය වළක්වමින් හා ‘මබ් පියානන්ගේ හා මුතුන් මිත්තන්ගේ ආගම අත නොඅරිනු’ යනුවෙන් ඔහුට පවසමින් සිටිහ. එනිසා ඔහු මීර්කයේම (අල්ලාහ්ට හවුල් කරන මගෙහි) අත්ත්‍රාවිය. ඔහු ඉස්ලාම් ධර්මය නොවැළඳ මරණයට පත්වීම තනි මුහම්මදු (සල්) තුමාගේ ශෝකය දෙගුණයක් වීමට හේතුවිය. අබුතාලිබ් අත්ත්‍රාවී මාස දෙකක් ළගාවන සමයේ තනිතූමාගේ බිරිඳවූ කදීජා (රලි) තුමියද අත්ත්‍රාවිය. මේ හේතුවෙන් තනිතූමා ඉමහත් ශෝකයට පත්විය. තම ලොකු පියාවූ අබුතාලිබ්ගේ හා තම බිරිඳවූ කදීජා (රලි) තුමියගේ විශෝවෙන් පසු තනිතූමාට තම සමාජයෙන් හිරහැර හා පීඩා වත් අධිකවන්නට විය. (මෙම මරණ සිදුවීමෙන් තනි මුහම්මදු

(සල්) තුමා අධික ශෝකයට පත් බැවින් මෙම වසර ආමුල් භුක්ත් (ශෝක වසර) යනුවෙන් හඳින්විය.)

තායිෆ් ගමන

මුස්ලිම්වරුන්ට කුරෙෂ්වරුන්ගේ හිරිහැරයත්, අක්‍රමිකතාවත්, අපරාධයත්, හා තිත්දාවත් නොකඩවා සිදුවන. කුරෙෂ් වරුන් යහමගට යොමු කිරීම පිළිබඳව තනිතුමා වෙහෙසට පත්ව සිටියේය. තායිෆ් වැසියන්ට අල්ලාහ් යහමග පෙන්නවිය හැක යන අදහසින් තායිෆ් ගැන තනිතුමා සිතන්නට විය. තායිෆ් කරා ගමන් කිරීම අපහසු කරුණකි. මක්නිසාදයත්, තායිෆ් නගරයට යන මග වටා විශාල කඳු තිබීම නිසා එම මගෙහි ගමන් කිරීම දුෂ්කර කාර්යයෙකි. නමුත් අල්ලාහ්ගේ මාර්ගයෙහි සෑම පහසුවිය හැක. එනමුත් තායිෆ් වැසියන් එතුමා පහත් අන්දමින් තිත්දාකර පලා එවූහ. ඔවුන් කුඩා ළමයින් උසිගැන්වූහ. ඔවුන් තනිතුමාගේ විලිඹ දෙකෙහිම රුධිරය එන තෙක් ගල් ගැසූහ.

එනිසා තනිතුමා මේ සියල්ල ඉවසාගෙන අධික ශෝකයට පත්වී මක්කාව කරා ආපසු පැමිණෙන්නට විය. මෙම අවස්ථාවේ දේවදූත පිබිරිල් (අලෙ) තුමා කඳු සඳහා නියමවූ මලක් (දේව දූත) වරයා සමග පැමිණ තනිතුමාව කඳවා ‘මබ කැමැති දේ අණ කිරීම සඳහා අල්ලාහ් තආලා මබ වෙත කඳු සඳහා නියමවූ මලක්වරයා එවා ඇත්’ යනුවෙන් පැවැසීය. එවිට කඳු සඳහා නියමවූ මලක්වරයා ‘මුහම්මද් තුමණි, මබ කැමැති වන්නේනම්, මක්කාව වටකර ඇති මෙම (මක්කාව පිරිවරා ඇති) කඳු දෙක මගින් මා ඔවුන් විනාශ කරන්නම්.’ යනුවෙන් තනිතුමාගෙන් ඇසීය. එවිට තනිතුමා ‘නමුත්, අල්ලාහ් තආලා ඔවුන් මගින්

මීරික් (හවුල්) නොකර, එකම අල්ලාහ්ට වැදුම් පිදුම් කරන පරම් පරාවක් බිහි කිරීම මා අපේක්ෂා කරමි' යනු වෙන් පැවැසිය.

මුෂ්රික්වරුන් තනිතමාගෙන් ආශ්වර්යය ක්‍රියාවන් පෙන්වන මෙන් තර්ක කරමින් සිටියා පමණක් නොව, එය වරින්වරද අසන්නට වූහ. වරක් ඔවුන් වන්දුයාව දෙකට පළා පෙන්වන මෙන් ඉල්ලා සිටීහ. තනිතමා මේ ගැන අල්ලාහ්ගෙන් ඇසීය. එවිට ඔවුන් වන්දුයා දෙකට පැළී තිබීම දිවිහ. කුරෙෂිවරුන් මෙම ආශ්වර්යය සිද්ධිය දීර්ඝ වෙලාවක් දුටුවමින් සිටී නමුත් ඔවුන් විශ්වාස නොකළහ. එනමුත් ඔවුන් 'මුහම්මද අපට හුණියම් කළේය.' යනුවෙන් කීහ. එවිට පුද්ගලයෙක් 'ඔහු බෙලාට හුණියම් කළාට මිනිසුන් සෑම දෙනාට හුණියම් කිරීමට ඔහුට ශක්තියක් නොමැත. එනිසා (වෙළඳ කටයුතුවෙහි පැමිණෙන) මගීන්ගෙන් විමසා බලන්න. යනුවෙන් කීවේය. එවිට මගීන් පැමිණියහ. ඔවුන්ගෙන් මේ ගැන විමසූහ. ඔවුහු 'එසේ මයි. නියතවශයෙන්ම අපිද එය දුටුවෙමු.' යනුවෙන් පැවසූහ. නමුත් කුරෙෂිවරුන් (මෙය දැන සිටී අතර,) ඔවුන්ගේ කුෆර් (ප්‍රතික්ෂේප කිරීම) හි හිතුවත්කාරකමින් තිරතව සිටීහ. මෙම හඳු පැළීමේ සිද්ධිය මීට වඩා ඉමහත් ආශ්වර්යය සිද්ධියක් සඳහා පසුබිමක්විය. එය අල් ඉස්රා හා අල් මිරාජ් යන්නේය.

ඉස්රා හා මිරාජ්

තනි මුහම්මද (සල්) තමා තාසිෆ් සිට ආපසු පැමිණීමෙන් පසු එහිදී එතුමාට සිදුවූ දේද, අබුතාලිබ් හා කදිජා (රලි) අත්ත්‍රාවීමද, එයින් පසු සිදුවූ කුරෙෂිවරුන්ගේ දුෂ්කර හිරහැරයන්ද තනි තමාගේ සිතෙහි අධික ශෝකයන් ඇති කළේය. එම අවස්ථාවේ තනිතමාට අල්ලාහ් තආලාගේ සැකසුම ලැබෙන්නට විය.

තනිත්වයේ දසවන වසර රජ්‍යේ මස විසිහත්වන දින රාත්‍රියේ, තනි මුහුම්මදු (සල්) තුමා තිත්දෙහි පසුවෙමින් සිටියේදී දේව දූත පිබ්බිල් (අලෙල) තුමා 'බුරාක්' ද රැගෙන තනිතූමා වෙත පැමිණිය. බුරාක් යනු අකුණක් සේ වෙහෙසෙන් ගමන් කරන පිහාටු දෙකකින් යුත් අශ්වයාට සමාන සතෙකි. එය මත තනි (සල්) තුමා අසුන් කරවාගෙන පලස්නිතයේ පිහිටා ඇති බයිතුල් මුකද්දස් නමැති දේවස්ථනය වෙත පැමිණිය. පසු එතැන් සිට එතුමා අහසට (මී:රාජ්හි) උස්සා ගෙන ගියේය. එහි එතුමා තම දෙවියාගේ මහා සාධකයන් (ආධාරයන්) දිටීය. අහසේදී පස්වෙල තැමදුම එතුමාට අනිවාර්යවිය. එම රාත්‍රියේම තනි මුහුම්මදු (සල්) තුමා පැහැදිලි සිතින් හා දැඩි ස්ථිරයෙන් මක්කාව කරා පැමිණිය.

පසු දින එළිවීමත් සමගම තනිතූමා කා:බාවට ගොස් තමාට සිදුවූ දේ ගැන මිනිසුන්ට පැහැදිලි කළේය. එවිට කාගිරිවරුන් එතුමාව අසත්‍ය කිරීමටත් විහිළු කිරීමටත් පටන් ගත්හ. පසු එහි සිටි පිරිසක් එතුමාව අධෛර්‍යමත් කිරීම සඳහා බයිතුල් මුකද්දස් දේවස්ථනය ගැන තමන්ට වර්ණනා කරන මෙන් එතුමාගෙන් ඇසීය. තනිතූමා ඔවුන්ට ඒ ගැන විකටික වර්ණනා කරන්නට විය. මෙයින් මුෂ්ටිකවරුන් සැහිමට පත් නොවූහ. නමුත් ඔවුන් 'අපිට වෙනත් සාධකයන් අවශ්‍යයයි' යනුවෙන් කීහ. එබැවින් තනි මුහුම්මදු (සල්) තුමා, මක්කා දිසාවෙන් සිට පැමිණෙන කණ්ඩායමක් අතර මගදී තමාට මුණ ගැසුනු බව පවසා ඔවුන්ගේ ලක්ෂණයන්ද ඔවුන් සතු ඔටුවන් ගේ සංඛ්‍යාවද ඔවුන් පැමිණ වෙලාවද පැහැදිලි කළේය. තනි තුමා සත්‍ය පැවැසුවද කාගිරිවරුන් එතුමාව ප්‍රතික්ෂේප කිරීමෙනිද, මුරණ්ඩු කිරීමෙනිද, සත්‍ය නොකිරීමෙනිද තීරණවී සිටී. මෙම

(ඉස්ලාම්) ගමන ගියදා උදේ දේව දූත පිබිටිල් (අලලෙ) තුමා පැමිණ තඛි මුහම්මද් (සල්) තුමාට පස්වේල සලාතය (නැමදුම) ඉටුකිරීමේ ක්‍රමය හා එහි වේලාවන් ගැන ඉගෙන්වීය. මින් පෙර සලාතය උදේ හා සවස රකාඅත් දෙකක් බැගින් පමණක් තිබින.

කුමරෙන්නරුන් සත්‍යයට විරුද්ධවීමෙහි නිරතවී සිටි සමයේ තඛි මුහම්මද් (සල්) තුමා මක්කාවට පැමිණෙන මිනිසුන්ට කැඳවීම් කිරීමේ කාර්යයෙහි යෙදී සිටියේය. එතුමා මිනිසුන්ට ගමනේදී හා ඔවුන් නැවැති සිටින ස්ථානවලදී ඉස්ලාම් ධර්මය උසුලා පෙන්වා එය පැහැදිලි කරන්නට විය. එතුමාගේ ලොකු පියෙකු වන අබු ලහබ්ද් තඛිතුමා යන තැන් කරා ගොස් එතුමා ගැනද එතුමාගේ කැඳවීම් ගැනද මිනිසුන්ට අවවාද කරමින් සිටියේය. වරක් එතුමා මිදිනාවේ සිට පැමිණි පිරිසට කැඳවීම් කළේය. ඔවුහු එය සාවද්‍යතයෙන් අසා සිට එතුමා පිළිගැනීමටත් එතුමා විශ්වාස කිරීමටත් එකඟවූහ. මිදිනා වැසියන් ඉතා සම්පයෙන් තඛි වරයෙකු පැමිණෙන බව යහුදි (යුදෙව්) වරුන්ගෙන් දැන සිටිහ. එනිසා තඛිතුමා ඔවුන්ට කැඳවීම් කළ විගස එම තඛිතුමා මෙතුමා බව හඳුනා ගෙන ඉස්ලාමය වැළඳ ගැනීමට කඩිනම් වූහ. ඔවුන් ‘මෙම කාර්යයෙහි යහුදිවරුන් තමන්ට වඩා ඉදිරියට නොයායුතුයි’ යනුවෙන් කීහ. ඔවුන් හය දෙනෙකි. දෙවන වසරේ ඔවුන් දොළොස් දෙනෙක් පැමිණ තඛිතුමා වෙත රැස්වූහ. එතුමා ඔවුන්ට ඉස්ලාම් ධර්මය ඉගැන්වීය. ඔවුහු මිදිනාවට ආපසු යන විට කුර්ආනය ඔවුන්ට ඉගැන්වීම සඳහා හා ඉස්ලාම් ධර්මයේ නීති රීති පැහැදිලි කිරීම සඳහා මුස්අබ්බ් බින් උමෙමර් යන අය ඔවුන් සමග යැවූවේය. මිදිනා වැසියන් අතර ප්‍රයෝජනයක් ඇති

කිරීමට මුස්අබ්බි බිත් උමෙර්ට හැකිවිය. ඔහු වසරකින් පසු මක්කාවට ආපසු පැමිණවිට ඔහු සමග මිදිනා වැසියන් පිරිමින් හැත්තෑ දෙන්නෙක්ද ස්ත්‍රීන් දෙන්නෙක්ද සිටීහ. තබ් මුහම්මදු (සල්) තුමා ඔවුන් රාස්කලේය. ඔවුහු තනිතුමාගේ (ඉස්ලාම්) ධර්මයට උපකාර කරන බවද, එතුමාගේ අණ පිළිපදින බවද එතුමා සමග ගිවිස ගත්හ. පසු ඔවුහු මිදිනාව කරා ආපසු පිටත්ව ගියහ.

කැඳවීමේ නව මූලස්ථානය

මිදිනාව සත්‍යතාවයටද, සත්‍යවත්තයන්ටද රාකවරණය හා අභය ලබාදෙන ස්ථානයක් වශයෙන් පරිවර්තනය විය. එනිසා මුස්ලිම්වරුන් මිදිනාව කරා හිජ්රත් (පලා) යාමට පටන් ගත්හ. නමුත් කුරෙෂ්වරුන්, මුස්ලිම්වරුන් හිජ්රත් යාම වලක්වාලීමට අධිෂ්ඨානය කළහ. එනිසා සමහර මුහාජිර්වරුන්ට (හිජ්රත් යන්නන්ට) විවිධ වෙදනා හා හිරිහැරයන් කරන්නට වූහ. මුස්ලිම්වරුන් කුරෙෂ්වරුන්ට බියවී රහසිගතව හිජ්රත් යන්නට විය. උමර් (රලි) තුමාගේ හිජ්රත් ගමන වීරකමට හා අභියෝගයට සාදකයක් වශයෙන් පැවැතීය. එතුමා තම කවුච් පැළඳ, දුන්න ඉස්සා කෑබාව කරා පිටත්ව එහි සක්මන් (වට කිරීම) කළේය. පසු ඔහු මුස්රික් වරුන්ගෙන් ‘කවරෙකු තම බිරිඳ වැන්දඹු කිරීමට හෝ තම දරුවා අනාථ කිරීමට කැමැති වන්නේද ඔහු මා කරා පැමිණෙන්න. මා හිජ්රත් යන්නෙමි’ යනුවෙන් අභියෝග කරමින් පිටත්විය. එතුමාගේ ගමන වලක්වාලීමට ඔවුන් කිසි කෙතෙකුට මෙධරය නොවීය. අබුබක්ර් (රලි) තුමා හිජ්රත් යාම සඳහා තනිතුමාගේ අවසරය පැතීය. එවිට තනිතුමා ‘මබ ඉක්මන් නොවන්න. මබට අල්ලාහ් සහයෙක්

ලබාදීමට හැක' යනුවෙන් අඛණ්ඩ (රලි) තුමාට පැවැසිය. මෙසේ අධික මුස්ලිම්වරුන් හිඳින්නට ගියහ. මෙය දුටු කුරෙමි වරුන්ට පිස්සු (උම්මත්තකය වීමට) හැඳෙන්නට වූහ.

තනිතුමාගේ කාර්යයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨකම හා ඵලදායීතම ගැන මවුන් බියට පත්වූහ. එනිසා මවුහු මේ ගැන සාකච්ඡා කර තනිතුමා මරා දැමීමට ඒකමතිකව තීරණය කළහ. අඛණ්ඩ ජිවිතයේ 'අපගේ සැම ගෝත්‍රයෙකිනිම ශක්තිමත් තරුණයෙකු බැගින් තෝරා මවුන් අතට කඩ දී, මවුන් මුහුම්මද්ව වටකර, එක් මිනිසෙක් කැපූ සේ (සැම දෙනා එකට) කැපිය යුතු බව මා අදහස් කරමි. එවිට එම වරදද සැම ගෝත්‍රයන්ටම හිමිවේ. ඊට පසු, මිනිසුන් සියලු දෙනාටම විරුද්ධවීමට බණු හාමිම් වරුන් ශක්ති තොලබති' යනුවෙන් පැවැසිය. මෙම රහස් තීරණය ගැන අල්ලාහ් තම ශ්‍රේෂ්ඨ තනිතුමාට දැන්වීය. එනිසා තනිතුමා අඛණ්ඩ (රලි) තුමා සමග හිඳින්නට යාමට තීරණය කළාය. තමා, තම නිවසෙහි සිටින බව මිනිසුන් සිතීම සඳහා ඒදින රාත්‍රියේ තම ස්ථානයේ නිදා ගන්නා ලෙස අලි බිත් අබි තාලිබි (රලි) ගෙන් තනිතුමා ඉල්ලා සිටියේය. මහුට කිසියම් අවහිරයන් නොසිදුවන බවද දැන්වීය.

කුමන්ත්‍රණකාරයන් පැමිණ නිවෙස වටකරමින් සිට, ඇති ලිලිලෙහි සිටි අලි (රලි) තුමා දකිමින් එය තනිතුමා බව සිතූහ. එනිසා මවුන් තම තීරණය ඉටුකර ඵලදායී මරා දැමීම සඳහා තනිතුමා පිටවෙන තෙක් බලාපොරොත්තුවෙන් සිටින. මවුන් වටකර සිටිද්දී තනිතුමා මවුන්ගේ හිස මත පස් ටිකක් ඉස්සා පිටත්වීය. අල්ලාහ් මවුන්ගේ පෙනීම ඉවත්කළේය. එනිසා මවුහු තනිතුමා පිටත්වීම නොදිවිහ. තනිතුමා, අඛණ්ඩ (රලි) තුමා සොයා ගියේය. පසු ඵලදායී දෙදෙනා සැනපුම් පහක දුරක්

ගමන්කර තවදී ගුහාවෙහි සැඟවී සිටින.

කුරෙරුන් තරුණයන් ඉර උදාවන තෙක් එතුමා පිටත්වීම බලාපොරොත්තුවෙන් සිටින. ඉර උදාවීමෙන් පසු නබිතුමාගේ ඇතිරිල්ලෙහි සිටි අලි (රලි) තුමා නැගිටමින් පැමිණිය. ඔහු ඔවුන්ගේ අතට අහුවිය. නබි (සල්) තුමා ගැන ඔවුහු එතුමාගෙන් විමසූහ. ඔහු නබිතුමා ගැන කිසිවක් නොපැවැසීය. එනිසා ඔහුට පහර දෙමින් ඇදගෙන ගියහ. නමුත් එයින් කිසිදු පලක් නොලැබින. පසු කුරෙරුන්වරුන් සෑම තැන්හි එතුමාව සැවීම සඳහා සොයන්නන් එවූහ. කවරෙකු හෝ එතුමාව පණපිට හෝ අපණපිට ගෙනෙන්නේද ඔහුට ඔවුන් සියයක් දෙන බව පැවැසින. මෙසේ ඔවුන් නබිතුමා සොයාගෙන ගුහා දොරටුවටම ලගාවූහ. ඔවුන්ගෙන් යමෙකු ඇඬී (බිම) බලන්නේද ඔවුන් දෙදෙනො දකින තරමට ලගාවූහ. නබිතුමා පිළිබඳව අබ්බකර් (රලි) තුමාගේ දුක අධිකවිය. එනිසා නබිතුමා අබ්බකර් (රලි) තුමාට 'අපි දෙන්නෙක් සිටින බවද ඔබ සිතන්නේ? මෙහි තෙවැන්නා ලෙස අල්ලාහ් සිටී. ඔබ කණගාටු නොවන්න. තියන වශයෙන්ම අල්ලාහ් අප සමග සිටින්නේය' යනුවෙන් කීය. නමුත් ඔවුහු මෙම දෙන්නා නොදිවිහ. මෙම ගුහාවෙහි දින තුනක් රඳී සිට මිදිනාව කරා පිටත්වූහ. එය දීර්ඝ මාර්ගයෙකි. ඉරෙහි උෂ්ණයද අධිකයෙන් පැවැතීය. දෙවැනි දින සවස් වරුවේ කුඩාරමක් අසලට ලගාවූහ. එහි උම්මු මැබද් යනුවෙන් හඳුන්වන කාන්තාවක් දුටුහ. ඇයගෙන් ආහාර පානයන් ඉල්ලා සිටින. ඇය වෙත මේවච්චට යා නොහැකි අසරණවූ කෙටිටු, කිරි බිංදුවක් හෝ නොමැති එළවෙක් හැර වෙන කිසිවෙක්වත් ඔවුන් නොදිවිහ. එහෙයින් නබිතුමා එළවා ලගට ගොස් කිරි බුරුල්ල අතින් පිරිමැද කිරි දොවන්නට විය. එයින් ලොකු භාජනයකට

කිරි පුරවන්නට විය. එය දුටු උම්මු මැබද් පුද්ගලයෙකුට පත්ව සිටී යේය. පසු පිපාසයෙන් මිඳෙන තෙක් මවුන් සැමඳෙනා එය පානය කළහ. පසු නබ්තුමා දෙවන වරටත් කිරි දොවා භාජනය පුරවා එය උම්මු මැබද්ට භාරදී තම ගමන ආරම්භ කළේය.

මේදිනා වැසියන් මුහම්මද් (සල්) තුමාගේ පැමිණීම අපේක්ෂා කරමින් සිටින. මවුන් සැමදා මේදිනාවේ පිටසිට එතුමාගේ ඒම බලාපොරොත්තුවූහ. නබ්තුමා මේදිනාවට පිවිස දින මවුන් සතු ටින් ප්‍රශංසාකර පිළිගත්හ. එතුමා මේදිනාවේ සාතුවේ පිහිටි කුඛා යන ස්ථානයේ බැසීය. එහි දින හතරක් රැඳීසිට ඉස්ලාම්හි ප්‍රථම දේවස්ථානය වන මස්ජිද් කුඛා දේවස්ථානයට එහිදී අත්ති වාරම තැබීය. පස්වන දින මේදිනාවට ගියේය. අත්සාර්වරුන් (උපකාර කළ මේදිනා වැසියන්) අධික පිරිස් නබ්තුමා කැඳවා ගෙන යාමටද, තමන්ගේ නිවසෙහි එතුමාට ආගන්තුක සංග්‍රහය කර එමගින් ගෞරවය ලැබීමටද ආශා කළහ. එනිසා මවුහු මවුචාගේ කඩවාලම අල්ලා ගත්හ. නබ්තුමා මවුන්ට ස්තූති පුද කරමින් ‘මෙය අත අරින්න. නියත වශයෙන්ම මෙය අල්ලාහ් ගේ අණට කිකරුවේ.’ යනුවෙන් පැවැසීය. අල්ලාහ් අණ කළ ස්ථානය කරා ගොස් එය දණගැසීය. පසු එය නැගිට මිදක් ඇවිදීමෙන් පසු ආපසු පැමිණ පළමු ස්ථානයෙහි දණ ගැසීය. මේ දක්වා නොබැස සිටි නබ්තුමා මෙහිදී බැසීය. මෙම ස්ථානය මස්ජිද් නබ්වි දේවස්ථානයට අයත් ස්ථානය විය. නබ් තුමා අඬු අයිසුබ් අල් අත්සාර්ගේ නිවසෙහි ලැගුම් ගත්තේය. අලි බිත් අඬුතාලිබ් නබ්තුමාගෙන් පසු දින තුනක් මක්කාවෙහි රැඳී සිට මේදිනාව කරා පිටත්ව කුඛා යන ස්ථානයේ නබ්තුමා සමග එක්විය.

මදිනාවේ නඛිතුමා

නඛි මුහම්මද් (සල්) තුමා මවුවා දණගැසූ ස්ථානය හිමි කාරයාගෙන් මිළදීගෙන එහි තම මස්පිදය (දේවස්ථානය) ඉදි කළාය. මුහාපිරිත් (එතුමා සමග මක්කා සිට පැමිණ මිත්‍රයන්) හා අත්සාරිත් (උපකාර කළ මදිනා වැසියන්) අතර සහෝදරත්වය ඇති කළාය. සෑම අත්සාරිවරුන්ටම මුහාපිරිවරයෙකු බැගින් සහෝදරකර, මවුන්ගේ සම්පත්වලට කොටස්කරුවන් කළාය. මුහාපිරිවරුන් හා අත්සාරිවරුන් එකට වැඩ කරන්නට පටන් ගත්හ. සහෝදරත්වය මවුන් අතර අධිකවන්නට විය.

කුමරෙම්මවරුන්ට මදිනා යහුදිවරුන් (යුදෙව) සමග සම්බන්ධ තාවයන් පැවැත්වින. එනිසා මවුන් මුස්ලිම්වරුන් අතර ප්‍රශ්ණ හා ඛේද ඇතිකිරීමට තැත් කළහ. තවද මවුන් මුස්ලිම්වරුන්ට අවවාද කරමින්ද, මවුන් අවසන්කරන බව තර්ජන කරමින්ද සිටිහ. මෙසේ භාහිරයෙන් හා අභ්‍යන්තරයෙන් මුස්ලිම්වරුන්ට අතතුරු පිරිවරමින් තිබින. සහාබිවරුන් (නඛිතුමාගේ අනුගාමි කයන්) ආයුධයෙන් තොරව රෑ ගත නොකරන තරමට කාර්ය උග්‍රවිය. මෙම භයානක සමයේ අල්ලාහ් තආලා යුද්ධ කිරීමේ අවසරය පහළ කළේය. එනිසා නඛිතුමා විරුද්ධවාදීන්ගේ ගැවසීම මත්තු බැලීම සඳහා සේතාවක් පිළියෙළ කළේය. එසේම මවුන් මුස්ලිම්වරුන් සමග ගිවිසුම්කර නිදහසේ ඉස්ලාම් ධර්මය ප්‍රචාරය කිරීමටද ඒ අනුව ක්‍රියා කිරීමටද කටයුතු සලස්වන තෙක්, මුස්ලිම්වරුන්ගේ ගක්නිය පෙන්නීම මගින් මවුන්ට තම බලය තහවුරු කිරීම සඳහා වෙළඳ ගෝත්‍රයන්ට මගෙහි අවහිර කිරීමට සූදානම් කළේය. මේ වනවිට නඛිතුමා සමහර ගෝත්‍රයන් අතර සුහද ගිවිසුම්ද කර සිටියේය.

බද්දේ යුද්ධය

නඛි මුහම්මද (සල්) තුමා, කුරෙමි වරුන්ගේ වෙළඳ කණ්ඩායමක් මගහි බාධා කිරීමට තීරණය කළේය. එනිසා එතුමා මිනිසුන් 313 දෙනෙක් සමග පිටත්විය. ඔවුන් සමග අශ්වයන් දෙන්නෙක් හා ඔවුන් 70 දෙනෙක් පමණක් සිටිය. කුරෙමිවරුන්ගේ කණ්ඩායමේ ඔවුන් 1000 ක් සිටිය. එයට අබු සුෆ්යාන් නායකත්වය දුන් අතර ඔහු සමග (පමණක්) මිනිසුන් 40 දෙනෙක් සිටින. මුස්ලිම්වරුන් පිටත්ව ඒම දැනගත් අබු සුෆ්යාන්, මේ පිළිබඳව මක්කාවට පණිවිඩයක් යවා ඔවුන්ගෙන් උදව් පැතීය. ඔහු තම ගමන් මාර්ගය වෙනස් කරමින් වෙනත් මාර්ගයකින් ගමන් කළ බැවින් මුස්ලිම්වරුන්ගේ අපේක්ෂාව නොඉටුවිය. කුරෙමිවරුන් 1000 කින් සමන්විත සේනාවකින් ආහ. එවිට අබු සුෆ්යාන්ගේ දුතයා ඇවිත් 'වෙළඳ කණ්ඩායම ඩේරි (ජයපිට) පැමිණෙන බවත්, මක්කාව බලා ආපසු යන ලෙසත් ඉල්ලා සිටියේය. නමුත්, අබුජ්හල් ආපසු යාම ප්‍රතික්ෂේප කළේය. ඔවුන්ගේ සේනාව බද්දේ කරා යන්නට විය. කුරෙමි වරුන්ගේ පිටවීම දැනගත් නඛිතුමා තම අනුගාමිකයන් සමග සාකච්ඡා කළේය. ඔවුන් සැමදෙනා කාගිරිවරුන්ගේ සේනාවට මුහුනදී (යුද්ධ කිරී) මට එකඟවූහ.

හිජ්රි (හිජ්රත් ගමනෙන් පසු) දෙවැනි වසරේ රමලාන් මස 17 වැනි සිකරාදා දින උදේ දෙපිරිසම මුත ගැසින. ඔවුන් අතර යුද්ධය උග්‍රව පැවැත්විය. මුස්ලිම්වරුන්ට ජය ලැබීමත් සමගම යුද්ධය අවසන්විය. මුස්ලිම්වරුන් 14 දෙනෙක් දිවි පුද කළහ. මුෂ්රික්වරුන් 70 දෙනෙක් මරණයට පත්වූ අතර 70 දෙනෙක් අත් අඩංගුවට ගැනූ ලැබින. මෙම යුද්ධය පැවැතී අවස්ථාවේ නඛිතුමාගේ දියණියෙක්වන උස්මාන් බිත් අඟවත් (රලි) තුමා

ගේ බිරිඳවූ රූකසියා (රලි) තුමිය (මිදිනාවේදී) අභාවයට පත්විය. අසනීපයෙන් පෙළෙන තම බිරිඳ සමග මිදිනාවේ රඳී සිටින මෙන් තඛිතුමා කළ ඉල්ලීම අනුව මෙම යුද්ධයට සහභාගී නොවී උස්මාන් (රලි) තුමා තම බිරිඳ සමග මිදිනාවේ තැවැතී සිටියේය. යුද්ධයෙන් පසු තඛිතුමා, උම්මු කුල්සුම් (රලි) තමාති තම දෙවැනි දියණිය උස්මාන් (රලි) තුමාට විවාහකර දුන්නේය. මෙනිසා එතුමා ‘දුන්නුරෙන්න’ (ආලෝකයන් දෙකක් සතු තැනැත්තා) යනුවෙන් හඳින්වීය. කුමක්නිසාදයත්, ඔහු තඛි තුමාගේ දියණියන් දෙන්නෙක් විවාහ කළේය.

බද්ද් යුද්ධයෙන් පසු මුස්ලිම්වරුන් අල්ලාහ්ගේ උපකාරයෙන් සතුව විදිමින් මිදිනාව කරා ආපසු පැමිණිහ. ඔවුන් සමග සිර කරුවන්ද ගනිමින් (යුද්ධයේදී අතහැර ගිය) ද්‍රව්‍යයන්ද තිබින. සමහර සිරකරුවන් ඇපය මත නිදහස්වූහ. සමහරුන් ඇපයන් නොමැතුව නිදහස් වූහ. සමහරුන් (උගතුන්) මුස්ලිම් දරුවන් දස දෙනාට කියවීමට හා ලියවීමට ඉගැන්වීමේ ඇපය මත නිදහස්වූහ.

උහද් යුද්ධය

බද්ද් යුද්ධයෙන් පසු මුස්ලිම්වරුන් හා මක්කාවේ කාෆිර් වරුන් අතර වෙනත් යුද්ධ කිපයක්ද සිදුවිය. මෙයින් උහද් යුද්ධය දෙවැනි යුද්ධයෙකි. මෙම යුද්ධයේ මුස්ලිම්වරුන් තඛි තුමාගේ අණට කීකරු නොවූ නිසාත්, ඔවුන්ට නියමකළ කාර්ය යන්හි ඔවුන් වරදද කළ නිසාත් මුෂරික්වරුන්ට ජය ලැබින. මෙම යුද්ධය සඳහා මක්කා වැසියන් 3000 කින් සමන්විත යුධ සේනාවක් පිටත්විය. මුස්ලිම්වරුන් 700 දෙනා පමණක් සිටිහ. මෙම යුද්ධයෙන් පසු යහුදීන් පිරිසක් මක්කාවට ගොස්

මේදිනා මුස්ලිම්වරුන් සමග යුද්ධ කිරීමට මවුන් දිරිගැන්වූහ. මවුන් උදව් උපකාර කරන බවද පොරොන්දු වූහ. මවුන්ද එය පිළිගත්හ. පසු වෙනත් ගෝත්‍රයන්ද මුස්ලිම්වරුන්ට එරෙහිව යුද්ධ කිරීමට මවුහු දිරිගැන්වූහ. මවුන්ද එසේම එකඟවූහ. එහිසා මුෂරික්වරුන් 10,000 කින් සමන්විත කණ්ඩායමක් සමග සෑම තැන් සිටම මේදිනා කරා පැමිණිහ.

නබි (සල්) තුමා විරෝධීන්ගේ ගැවසීම දැනගත් විගස තම අනුගාමිකයන් සමග සාකච්ඡා කළේය. එම සාකච්ඡාවේදී ‘මේදිනා වටේම කඳු තැනි තැන්වල වළ කැපීම’ පිළිබඳ යෝජනා වක් සල්මානුල් ෆාර්සි (රලි) යන සහාතිවරයා ඉදිරිපත් කළේය. (ඒ අනුව) කඩිනමින් අවසන් කිරීම සඳහා සෑම මුස්ලිම්වරුන්ම වළ කැපීමේ කාර්යයට සහභාගිවූහ. මුෂරික්වරුන් මෙම වළ පසුකර යාමට තොහාකිව මසකට ආසන්න කාලයක් රැඳී සිටිහ. පසු අල්ලාහ් කාගිරිවරුන් කරා තද සුළඟක් එව්වේය. එමගින් මවුන්ගේ කුඩාරම් සියල්ල ගැලවී ගියහ. මවුන් බියට පත්වී සිසුයෙන් තමතමන්ගේ ගම්බිම් කරා ආපසු යන්නට වූහ.

මක්කා ජය ගැනීම

නබි මුහම්මදු (සල්) තුමා හිජ්ර් අටවැනි වසරේ මක්කා වැසියන් සමග යුද්ධකර මක්කාව ජයගැනීමට තීරණය කළේය. එතුමා රමලාන් මස දසවැනි දින 10,000 කින් යුත් සේනාවක් සමග පිටත්ව, කිසියම් යුද්ධයකින් තොරව මක්කාව තුලට පිවිසිය. කුලුමේවරුන් යටහත් වූහ. අල්ලාහ් මුස්ලිම්වරුන්ට උපකාර කළාය. නබ්තුමා ‘මස්පිදුල් හරාම්’ දේවස්ථානය කරා ගියේය. එහි කා:බාව සක්මන් (වටකිරීම) කර, එහිතුල රකඅන් දෙකකින් සමන්විත සලාතයක් ඉටුකළේය. මින්පසු කා:බා තුල

හා උඩහි තිබී සෑම පිළියෙන් කඩා විනාශ කළ පසු නබ්තුමා කෲබාවේ දොරටුවහි රැඳී සිටිය.

කුරෙමිවරුන් මස්පිදුල් හරාම් හි පෝලීමෙන් සිටගෙන තමන්ට කුමක් කරයිදැයි බලා සිටිහ. එවිට නබ්තුමා ‘කුරෙමි වරුනි, මබලාට කුමක් කරමි යනුවෙන් සිතන්නේද?’ යනුවෙන් ඇසීය. ඔවුහු ‘මබ යහපත් දේ කරන්නාය. මබ ගෞරවණීය සහෝදරයාය. ගෞරවණීය සහෝදරයාගේ පුත්‍රයාය.’ යනුවෙන් කීහ. පසුව නබ්තුමා ‘මබලා යාහැක. මබලාට නිදහස්ය.’ යනුවෙන් පැවැසීය. මුහම්මද් (සල්) තුමා, තමා වෙදනා කළ, තම අනුගාමිකයන් මරණයට පත්කළ, තමාට හිරිහැර කළ හා තමා තම ගමෙන්ම පිටමත්කළ විරෝධීන්ට සමාව දීමෙන් උසස් ආදර්ශයක් පෙන්වා දුන්නේය. මක්කා ජය ගැනීමෙන් පසු අල්ලාහ්ගේ ධර්මය කරා මිනිසුන් කණ්ඩායම් පිට පිවිසෙන්නට වූහ. හිජ්ර් දසවැනි වසරේ තබි (සල්) තුමා හප් කර්තව්‍යය ඉටු කළේය. එය නබ්තුමා කළ එකම හප් කර්තව්‍යයෙකි. එතුමා සමග ලක්ෂයකට අධික පිරිසක් හප් කර්තව්‍යය ඉටු කළහ. හප් කර්තව්‍යය ඉටු කළායින් පසු නබ්තුමා මදිනාවට පැමිණියේය.

නබ්තුමාගේ අභාවය

හප් කර්තව්‍යය ඉටුකර පැමිණ මාස දෙකහමාරකින් පසු නබ්තුමා අසනීපයට පත්විය. එය දිනෙන් දින අධිකවන්නට විය. මිනිසුන්ට සලාතය ඉමාමත් (නායකත්වයදී එය ඉටු) කිරීමට නොහැකිවූ එතුමා, ඉමාමත් කරන මෙන් අබුබක්ර් සිද්දික් (රලි) තුමාගෙන් ඉල්ලා සිටියේය. හිජ්ර් එකළොස් වැනි වසර රබීඋල් අව්වල් මස දොළොස් වැනි සද්දා දින තබි මුහම්මද් (සල්) තුමා අභාවප්‍රාප්තවිය. එවිට එතුමාට වසර 63 ක් සම්පූර්ණවී තිබින.

මෙම පණිවිඩය සභානි (අනුගාමික) වරුන් ලද විගස ඔවුන්ගේ සිහි බුද්ධිය නැතිවිය. ඔවුන් එය සත්‍ය නොකළහ. එවිට අබ්බ ඛක්ථ (රලි) තුමා තැනිට ඔවුන් සැනසුම්කර 'නියතවශයෙන්ම තනිතූමා මනුෂ්‍යයෙකි. මිනිසුන් මැරෙන සේ එතුමාද මරණයට පත්වෙන්නේය'. යනුවෙන් පැවැසිය. මිනිසුන් සැනසුම් වූහ. තනි තුමාගේ දේහය නාවා, කෆන් (ඇදුම් පැළඳුම්) කර, භූමිදානය කිරීමේ කටයුතු සියල්ල අවසන්විය.

තනි (සල්) තුමාගේ අභාවයෙන් පසු මුස්ලිම්වරුන් අබ්බ ඛක්ථ සිද්දික් (රලි) තුමාව මුස්ලිම්වරුන්ගේ කලීෆා (නායකයා) ලෙස තෝරා පත් කළහ. එතුමා කුලෆාඋර් රාෂිදින්වරුන් (යහමග ගිය නායකයන්) අතර පළමුවන්නාය. තනිතූමා මක්කාවේ තනිත්වයට පෙර හතලිස් වසරක්ද, තනිත්වයට පසු දහතුන් වසරක්ද, මිදිනා වේ දස වසරක්ද ජීවත්විය.

තනිතූමාගේ ගුණාංග

මුහම්මද (සල්) තුමා මිනිසුන් අතර ඉමහත් වීරවන්නායා ලෙස සිටිය. අලි බින් අබ්බතලිබ් (රලි) තුමා 'උග්‍ර යුද්ධයේ යෙදී සිටියදී හා දෙවිජිස් අතර මුහුණට මුහුණ යුද්ධය කරද්දී අපි තනි (සල්) තුමා මගින් ආරක්ෂාවෙමු'. යනුවෙන් පවසන්නේය. තනි (සල්) තුමා මිනිසුන් අතර ඉමහත් ධනවත්තායා වශයෙන් සිටියේය. එතුමාගෙන් කිසියම් දෙයක් අයැද සිටින්නේද එය නොමැති බව එතුමා නොපවසන්නේය. එතුමා මිනිසුන් අතර ඉමහත් ඉවසිලි වන්නායා ලෙස සිටිය. එතුමා තමා වෙනුවෙන් කිසියම් කෙනෙකු ගෙන් පළිගැනීමද, කෝපවීමද නොකළේය. නමුත්, අල්ලාහ්ගේ ගෞරවයත් උදාසීන කරන අවස්ථාවන් පමණක් එතුමා අල්ලාහ් වෙනුවෙන් පළි ගත්තේය. යථාර්තයෙන් තමන්ගේ අයද, අන්

අයද, බලවතාද හා අසරණයාද එතුමා වෙත සමානය. යාමෙකු අත් කෙතෙකුට වඩා අල්ලාහ් පිළිබඳ බිය භක්තියෙන් (තක්වා) තොරව ශ්‍රේෂ්ඨවත්තයා නොවන බව එතුමා තහවුරු කළේය. නියත වශයෙන්ම සෑම මනුෂ්‍යයන්ම සමානවත්තයන්ය. පැරණි සමාජයත් විනාශවූයේ ඔවුන් බලවතා සොරකම් කළේද එය නොසලකා සිටීම හා අසරණයා සොරකම් කළේද ඔහුට දඩුවම් ලබාදීම යන හේතු නිසාය. නබ්තුමා ‘අල්ලාහ් මත දිවුරා කියමි, මුහම්මදුගේ දියණියවූ ෆාතිමා සොරකම් කළේද නිශ්චයෙන්ම ඇයගේ අත කපන්නෙමි’ යනුවෙන් පැවැසීය.

තබ් මුහම්මදු (සල්) තුමා කිසියම් ආහාරයක් ගැන විවේචන නොකළේය. කැමැති වුවද, එය අනුභව කළේය. අකැමැති වුවද, එය අනුභව කිරීමෙන් වැළකී සිටියේය. නබ්තුමාගේ පවුලේ අය තම නිවසෙහි ලිප නොදැල්වා මාසයක් හා දෙමාසයක් ගත කළහ. රට ඉඳි හා ජලය ඔවුන්ගේ ආහාරය විය. නබ්තුමා කුස ගින්න නිසා තම කුසෙහි ගල්ද බැඳ සිටියේය. එතුමා තම පාව හත් මසා ගත්තේය. ඇඳුමට අණ්ඩ දමා ගත්තේය. නිවෙස් වැඩහි තම බිරිඳට සහාය දැක්වීය. රෝගීන්ගේ සුවදුක් විමසීම් කළේය. එතුමා මිනිසුන් අතර ඉමහත් කීකරු වන්නාය. පොහොසතාද දිළිත්තාද උසස්වත්තයාද පහත්වත්තයාද හෝ වේවා හෝඵන සංග්‍රහය සඳහා ආරාධනා කළේද එය එතුමා පිළිගත්තේය. එතුමා දුප්පතුන් (මිස්කීන් වරුන්) ප්‍රිය කළේය. ඔවුන්ගේ ජනාසාවලට සහභාගිවීය. ඔවුන්ගේ රෝගීන් සුවදුක් විමසීය. දිළිත්තෙකු ඔහුගේ දිළිඳුකම නිසා තිත්තා නොකළේය. රජු කෙතෙකුට ඔහුගේ රජකම නිසා බිය නොවීය. එතුමා අශ්වයා, මුවා, බුරුවා හා කොටුවා මත ගමන් බිමන් කළේය.

තබ් මුහම්මදු (සල්) තුමා අධික කලබලයටද ශෝකයටද පත්

වුවද මිනිසුන් අතර මද සිතාවෙන් හා යහපත් ශීලයෙන් සිටිය. එතුමා මිහිරි සුවදයක් ප්‍රිය කළේය. දුගඳයක් පිළිකුල් කළේය. අල්ලාහ් එතුමාට සම්පූර්ණ ගුණාංගයන් හා කුසල් ක්‍රියාවන් එකතුකළේය. තවද, අල්ලාහ් එතුමාට, පෙරැත්තන්ට හා පසු වැසෙන්නන්ට නොදුන් දැනුම(ඥාණයන්) ලබා දුන්නේය. එතුමා කියවීමට හා ලියවීමට නොහැකි සාමාන්‍ය කෙනෙකි. මිනිසුන් ගෙන් කිසියම් කෙනෙකු එතුමාට ගුරුවරයෙකු නොවීය. අල්ලාහ්ගෙන් සිට මෙම කුර්භානය එතුමා ගෙන් ආවේය. එම කුර්භානයේ අල්ලාහ් තආලා මෙසේ පවසන්නේය.

﴿قل لئن اجتمعت الإنس والجن على أن يأتوا بمثل هذا القرآن لا

يأتون بمثله ولو كان بعضهم لبعض ظهيراً﴾ (الإسراء: ٨٨)

මෙම කුර්භානය සේ එකක් ගෙන් ඒම සඳහා මිනිස් හා ජින් වර්ගයන් එකතුවී (උත්සාහ කළද,) ඔවුන්ගෙන් පිරිසක් තවත් පිරිසකට සහයෝගය කළද, ඔවුන්ට මෙසේ එකක් ගෙන් ඒමට නොහැක. (17:88) එතුමා උමිම් (ලියවීමට හා කියවීමට නොදන්නා) වශයෙන් සිටීම ‘කුර්භානය එතුමා ලියූ හෝ එතුමා ඉගෙන ගත් හෝ එතුමා පැරෙණි ග්‍රන්ථයන් මගින් උපුටාගත් හෝ එකක් බව පවසන නින්දාකාරයන්ගේ වැයමට මුඛවාචම් බැඳීමක් වශයෙන් පවතිය.

නබිතුමාගේ ආශ්වර්යයන්

නියතවශයෙන්ම (නබිතුමාට පහළවූ) අල්කුර්භානය ශ්‍රේෂ්ඨම ආශ්වර්යයෙකි. මෙය හාමා ශෛලය පණ්ඩිතයන් පවා අසමත් කළේය. මෙම කුර්භානයේ ඇති පරිදි පරිච්ඡේදයන් දහයක් හෝ

එක් පරිච්ඡේදයක් හෝ එක් වැකියක් හෝ ගෙනෙන ලෙස අල් කුර්ආනය අභියෝග කළේය. නමුත් මුෂ්රික්වරුන් එම අභියෝගයට මුහුණ දීමට නොහැකිවූහ.

මුෂ්රික්වරුන් එතුමාගෙන් මජ්ජිමනිකායා සාධකයන් පෙන්වන ලෙස ඉල්ලා සිටින. එබැවින් ඔවුන්ට එතුමා වන්දනා පළා පෙන්නුවේය. එය කොටස් දෙකක් වන සේ පැළිය. එතුමාගේ ඇතිලි අතර සිට අධික වතාවත් ජලය ඉතිරිය. තම අතෙහි තිබූ ගලක් තස්බීන් (අල්ලාහ් ප්‍රශංසා) කළේය. පසු එය අබුබකර් (රලි) ගේ අතේද, පසු උමර් (රලි) ගේ අතේද, පසු උස්මාන් (රලි) ගේ අතේද එතුමා තැබීය. එවිටද එය තස්බීන් කළේය.

තනිතුමා අනුභව කරන අවස්ථාවේ එතුමාගේ ආහාරයත් තස්බීන් කිරීම මිනිසුන් දිවිහ. තනිත්වයට පසු සමහර රාත්‍රියත් ගල් හා ගස් යනාදියත් එතුමාට සලාම් (මුබ් වර්ණනා) කීහ. වහදි එතුමා මැරීම සඳහා යහුදි කාන්තාවක් තැගි කළ වහ තැවූ එම මස් එතුමා සමග කපා කළේය. එක් අරාබිවරයෙක් තමාට සාධකයක් පෙන්වන මෙන් ඉල්ලා සිටියේය. එනිසා තනිතුමා ගලකට අණ කළේය. එය පැමිණිය. නැවත අණ කළේය එය ආපසු තම ස්ථානයට ගියේය. කිරි තැනි එවෙකුගේ කිරි බුරුල්ල එතුමා අතින් පිරිමැදීය. එහි කිරි ඉතිරෙන්තට විය. එයින් තනිතුමා කිරි දෙවා තමා පානය කර, අබුබකර් (රලි) තුමාටද පානය කිරීමට දුන්නේය. අලි බිත් අබ්තාලිබ් (රලි) තුමා ගේ ඇස් දෙක රෝගයට පත්වූ විට තනිතුමා තම කෙළි ඔහුගේ ඇස්හි පිරිමැදීය. එවිගසම එය සුවවිය. එක් සහාබිවරයෙකුගේ (අනුගාමිකයා) කකුලෙහි තුවාලයක් සිදුවිය. තනිතුමා එම ස්ථානය පිරිමැදීය. එවිගසම එය සුවවිය.

නබ්තුමා අනස් බිත් මැලික් (රලි) තුමාට දිර්ගායුෂය, අධික සම්පත්, අධික දරුවන් හා පොහොසත්කම (බරකත්) ලබාදෙන ලෙස ප්‍රාර්ථනා කළේය. මහුට දරුවන් 120 දෙනෙක් ඉපදීය. මහුගේ රටඉඳි ගස්හි වසරකට දෙවතාවන් ගෙවී හැඳෙන්නට විය. රටඉඳි ගස්හි පොදුවෙන් වසරකට එක් වතාවක් පමණක් ගෙවී හැඳීම සිටිනකි. මහු වසර 120 ක කාලයක් ජීවත්විය. නබ්තුමා (දිනක්) මිම්බර්හි (දේශනා කුටිය) සිටිය අවස්ථාවේ මිනිසුන් (එවිට පැවැතී) සාගතය පිළිබඳව එතුමාට පැමිණිළි කළහ. නබ්තුමා අල්ලාහ් වෙත ප්‍රාර්ථනා කළේය. එවිට අහසේ වලාකුළු නොතිබින. වහාම කඳු සේ වලාකුළු නැගිට මිළග පුම්භා දිනය (සිකුරාදා) දක්වා තද වර්ෂාවක් වැස්සේය. (නැවත මවුන්) අධික වැස්ස පිළිබඳව නබ්තුමාට පැමිණිළි කළහ. එතුමා අල්ලාහ් වෙත ප්‍රාර්ථනා කළේය. වැස්ස නැවතීය. මවුන් ඉර උෂ්ණයෙහි අච්ඡිද්‍රිත් පිටත්වූහ.

නබ් මුහම්මදු (සල්) තුමා කන්දක් (යුද්ධයට සහභාගිවූ) වැසියන් දහස් දෙනාට තිරිගු පිටි 'සාඅකින්' (සාමාන්‍යයෙන් කිලෝ දෙකහමාරක ප්‍රමාණ) හා එක් එවකින් ආහාර සැපයීය. මවුන් කුස පිරෙන්නට අනුභව කරමින් පිටත්වූහ. තමුන් එම ආහාරය සුළුවෙන් හෝ නොඅඩුවිය. මෙසේම නබ්තුමා බම්ර් බිත් සැදු (රලි) ගේ දියණිය නම පියාට හා මාමාට ගෙන ආ ස්වල්ප රට ඉඳියෙන් කන්දක් වැසියන්ට ආහාරය සැපයීය. තවද, අබු හුරෙරරා (රලි) තුමාගේ කෑම පාර්සලයෙන් සේනවියන්ට කුස පිරෙන තෙක් ආහාර සැපයීය. නබ් (සල්) තුමා මරා දැමීම සඳහා බලාපොරොත්තුවෙන් සිටි කුමරෙහිවරුන් එකසිය (100) දෙනාගේ ඉදිරියේ මවුන්ගේ මුහුණු මත පස් ඉසමින් පිටත්ව ගියේය. මවුහු එතුමාට නොදිවිහ. තවද, නබ්තුමා මරා දැමීම සඳහා

සුරාකා බිත් මාලික් එතුමා පසු පස්සෙන් ලුහු බැඳමින් ගියේය. නබිතුමාව ළගාවූ විට එතුමා මහට විරුද්ධව ප්‍රාර්ථනා කළේය. වහාම මහුගේ අශ්වයාගේ කකුලත් පොළොවහි එරෙත්තට විය.

وصلى الله على نبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم
والحمد لله رب العالمين

පටුන

අනු අංකය	විෂය	පිටු අංකය
01	නබිත්වයට පෙර අරාබිවරුන්	03
02	ඇත් සටන	05
03	පපුව පැලීම	08
04	නබිත්වයට පත්වීම	11
05	ප්‍රසිද්ධ කැඳවීම්	14
06	අබ්සිනියාවට හිඳීරත් යාම	16
07	උමර් (රලි) ඉස්ලාමය වැළඳ ගැනීම	18
08	ශෝක වසර	20
09	තායිෆ් ගමන	21
10	ඉස්රා හා මිහ්රාජ්	22
11	කැඳවීමේ නව මධ්‍යස්ථානය	25
12	මදීනාවේ නබිතුමා	29
13	බද්ර් යුද්ධය	30
14	උහද් යුද්ධය	31
15	මක්කාව ජය ගැනීම	32
16	නබිතුමාගේ අභාවය	33
17	නබිතුමාගේ ගුණාංග	34
18	නබිතුමාගේ ආශ්වර්යයන්	36

السيرة النبوية

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالعليا والسليمانية وشمال الرياض
تحت إشراف وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد
هاتف ٤٧٠٤٤٦٦ / ٤٧٠٥٢٢٢ فاسخ ٤٧٠٥٠٩٤ - ص ب ٨٧٩١٣ الرياض ١١٦٥٢